

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

**МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2017.
ГОДИНУ**

Скраћенице

АП	Аутономна покрајина
БиХ	Босна и Херцеговина
ДР Конго	Демократска Република Конго
ДКП	Дипломатско конзуларно представништво
ЕУ	Европска унија
ЕК	Европска комисија
ЕЗ	Европска заједница
ИРЛ	Интерно расељена лица
ИОМ	Међународна организација за миграције
ЈАР	Јужноафричка Република
КПЗ	Казнено поправни завод
КИРС	Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије
МГИ	Индекс управљања миграцијама
НР Кина	Народна Република Кина
НСЗ	Национална служба за запошљавање
РЗС	Републички завод за статистику
САД	Сједињене Америчке Државе
СГП	Станица граничне полиције
СР Немачка	Савезна Република Немачка
СРЈ	Савезна Република Југославија
СФРЈ	Социјалистичка Федеративна Република Југославија
УН	Уједињене нације
УАЕ	Уједињени Арапски Емирати
УГП	Управа граничне полиције

САДРЖАЈ

A. УВОД.....	4
B1. Општа прекогранична покретљивост	5
1.1. Издавање виза.....	5
1.2. Прекогранична покретљивост која не спада у миграције.....	8
B2. Међународне миграције, одобрења привременог боровка, стално настањена популација и натурализација	8
2.1. Имиграција.....	8
2.2. Одобрење привременог боровка	9
2.3. Странци стално настањени у Републици Србији.....	14
2.4. Радна имиграција.....	15
2.5. Страни студенти.....	25
2.6. Стицање држављанства.....	26
2.7. Емиграција.....	28
B3. Статистика која се односи на превенцију илегалног уласка и боровка	33
3.1. Спречавање илегалног уласка у Републику Србију	33
3.2. Враћање лица која илегално бораве у Републици Србији	34
3.3. Трговина људима	39
B4. Статистике о присилним миграцијама и међународној заштити.....	42
4.1. Тражиоци азила.....	42
4.2. Одлуке првостепеног органа о захтевима за азил.....	43
4.3. Одлуке другостепеног органа по изјављеној жалби на одлуке о захтевима за азил.....	44
4.4. Одлуке на основу управних спорова	45
4.5. Повратници по споразуму о реадмисији	45
4.6. Избеглице према Закону о избеглицама.....	57
4.7. Интерно расељена лица (ИРЛ)	58
B5. Статистика о унутрашњим миграцијама.....	62
B7. ЗАКЉУЧАК.....	64
Прилог 1: Листе табела, графикона и карата.....	71
Табеле.....	71
Графикони	73

A. УВОД

Миграциони профил представља документ који обједињује податке о свим категоријама миграната у земљи, разврстане у складу са Уредбом 862/2007 Европског парламента и Савета од 11. јула 2007. године о Статистици заједнице о миграцији и међународној заштити, као и опис и анализу свеукупног стања миграција у Републици Србији. Израда Миграционог профила и његово редовно ажурирање била је обавеза Републике Србије из Мапе пута за визну либерализацију, али и специфични циљ Стратегије за управљање миграцијама („Службени гласник РС”, број 59/09).

Република Србија већ осму годину заредом самостално израђује Миграциони профил Републике Србије. Од надлежних институција се прикупљају подаци о различитим категоријама миграната и тиме се успоставља редовно ажурирања профила на годишњем нивоу, а комплетан процес води Комесаријат за избеглице и миграције.

Миграциони профил представља свеукупан преглед статистика о миграцијама и миграционим политикама у земљи како би актерима који се баве управљањем миграцијама и широј јавности дао свеобухватни увид у стање миграција. Прецизни подаци су неопходни ради планирања и предузимања одговарајућих мера у циљу свеобухватног управљања миграционим токовима. Поред тога што даје преглед свих података о мигрантима и служи као средство праћења миграционих токова и трендова у земљи. Миграциони профил настоји да идентификује и анализира кључне изазове у области миграција. Примарни подаци за израду овог инструмента су званичне статистике које прикупљају надлежни органи, а у изради документа се користе и подаци међународних организација и стручњака, као и релевантне студије и истраживања.

Основна идеја Миграционог профила је да служи као инструмент који ће помоћи државним актерима у планирању адекватних миграционих политика, као и представницима цивилног друштва и академске заједнице у анализи актуелних миграционих токова. Редовно годишње ажурирање омогућава бољи увид у укупно стање миграција у земљи. Овај документ има за циљ да обезбеди надлежним органима у Републици Србији увид у релевантне миграционе трендове и последично омогући развој политика и усвајања потребних прописа у области управљања миграцијама. У међувремену се Миграциони профил стално унапређује на глобалном нивоу и израђује се друга генерација профила под називом проширени Миграциони профил. Стога ће и Миграциони профил Републике Србије за 2017. годину бити унапређен са сегментом који се тиче индекса управљања миграцијама, чији је циљ идентификовање добрих пракси и недостатака у области миграција у Републици Србији.

Б1. Општа прекогранична покретљивост

1.1. Издавање виза

Уредба ЕУ о визним прописима (Уредба Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 810/09), регулише начин издавања виза, као и извештавања о издавању виза. Према овој уредби, издавање виза потребно је пратити одвојено за тип виза А и Ц. У Републици Србији за сада није могуће пратити издавање виза на овај начин.

У току 2017. године забележен је минималан пад броја издатих виза у односу на претходну годину, са 9.504 издатих виза у 2016. години на 9.276 издатих виза у 2017. години. Највећи број виза издат је држављанима Кине (14,6%) и Либије (11,27%).

Табела 1: Издате визе у 2017. години према држављанству и полу подносиоца захтева за визу

Држава	Број издатих виза	Мушкарци	Жене	%
Кина	1.357	1.024	333	14,6
Либија	1.134	805	329	12,2
Либан	801	484	317	8,6
Индија	488	363	125	5,3
Египат	470	399	71	5,1
Без држављанства	414	249	165	4,5
Јужноафричка Република	387	202	185	4,2
Грузија	322	240	82	3,4
Ирак	315	179	136	3,3
Алжир	296	219	77	3,2
Јордан	233	148	85	2,5
Нигерија	224	172	52	2,4
Јерменија	220	140	80	2,3
Филипини	207	51	156	2,2
Сирија	166	114	52	1,8
Индонезија	162	87	75	1,7
Тајланд	160	65	95	1,7
Палестина	146	91	55	1,6
Мароко	113	77	36	1,2
Кенија	97	69	28	1,04
Судан	97	70	27	1,04
Узбекистан	90	67	23	0,9
Руска Федерација	71	36	35	0,7
Пакистан	65	58	7	0,7
Киргистан	63	40	23	0,7
Гана	51	38	13	0,5
Бангладеш	46	44	2	0,5

Колумбија	46	9	37	0,5
Етиопија	45	26	19	0,5
Камерун	42	32	10	0,5
Тацикиситан	39	22	17	0,4
Ангола	37	24	13	0,4
Саудијска Арабија	36	34	2	0,4
Иран	32	20	12	0,3
Шри Ланка	31	26	5	0,3
Уганда	29	20	9	0,3
Боцвана	27	16	11	0,3
Венецуела	27	16	11	0,3
Азербејџан	24	12	12	0,3
Француска	24	11	13	0,3
Хрватска	24	12	12	0,3
Маурициус	24	15	9	0,3
Мјанмар	23	8	15	0,2
Замбија	23	19	4	0,2
Парагвај	21	13	8	0,2
Вијетнам	21	10	11	0,2
Непал	19	12	7	0,2
Хондурас	18	12	6	0,2
Јемен	18	15	3	0,2
Танзанија	18	13	5	0,2
Украјина	18	6	12	0,2
Зимбабве	18	14	4	0,2
Немачка	17	9	8	0,2
Туркменистан	17	11	6	0,2
ДР Конго	16	12	4	0,2
Сенегал	16	14	2	0,2
Еквадор	14	9	5	0,1
БиХ	13	5	8	0,1
Габон	12	6	6	0,1
Македонија	12	4	8	0,1
Мали	12	9	3	0,1
Панама	12	5	7	0,1
Доминиканска Република	11	5	6	0,1
Велика Британија	11	6	5	0,1
Бурунди	10	7	3	0,1
Намибија	10	8	2	0,1
Словенија	10	3	7	0,1
Шпанија	10	4	6	0,1
Чешка Република	9	7	2	0,1
Грчка	9	5	4	0,1
Италија	9	4	5	0,1
Авганистан	8	8	0	0,08
Холандија	8	3	5	0,08

Доминиканска Република	7	0	7	0,07
Канада	7	4	3	0,07
Казахстан	7	1	6	0,07
Перу	7	2	5	0,07
Словачка	7	2	5	0,07
Гвинеја	6	2	4	0,06
Малезија	6	3	3	0,06
Обала Слоноваче	6	6	0	0,06
Камбоџа	5	2	3	0,05
Мадагаскар	5	4	1	0,05
Молдавија	5	3	2	0,05
Мозамбик	5	4	1	0,05
Србија	5	3	2	0,05
Коморска Острва	4	3	1	0,04
Летонија	4	4	0	0,04
Нигер	4	4	0	0,04
Белорусија	3	2	1	0,03
Гренада	3	1	2	0,03
Либеерија	3	3	0	0,03
Малави	3	2	1	0,03
Никарагва	3	0	3	0,03
Руанда	3	2	1	0,03
Свети Китс и Невис	3	3	0	0,03
Зеленоортска Острва	3	2	1	0,03
Екваторијална Гвинеја	2	0	2	0,02
Ел Салвадор	2	1	1	0,02
Фиџи	2	0	2	0,02
Гамбија	2	2	0	0,02
Јамајка	2	2	0	0,02
Конго	2	2	0	0,02
Мауританија	2	2	0	0,02
Сомалија	2	1	1	0,02
Швајцарска	2	1	1	0,02
Свети винсент и Гренадини	2	2	0	0,02
Того	2	2	0	0,02
Бенин	1	1	0	0,01
Бугарска	1	1	0	0,01
Буркина Фасо	1	1	0	0,01
Црна гора	1	1	0	0,01
Еритреја	1	1	0	0,01
Гвајана	1	1	0	0,01
Гватемала	1	1	0	0,01
Источни Тимор	1	0	1	0,01
Израел	1	1	0	0,01
Јапан	1	1	0	0,01
Јужни судан	1	0	1	0,01

Катар	1	1	0	0,01
Кореја (јужна)	1	0	1	0,01
Малдиви	1	1	0	0,01
Тринидад и Тобаго	1	1	0	0,01
Укупно	9.276	6.180	3.096	100

Извор: Министарство спољних послова

Као и претходних година, тренутне евиденције у Министарству спољних послова не омогућавају разликовање издатих виза према типу¹, па се не може знати за које сврхе су издате.

1.2. Прекогранична покретљивост која не спада у миграције

Према подацима Министарства унутрашњих послова у 2017. години регистровано је преко 26.600.000 улазака у Републику Србију и преко 26.200.000 излазака из Републике Србије, од чега је већи број улазака и излазака регистрован код страних држављана. Број улазака у Републику Србију и број излазака из Републике Србије је за преко 1 милион већи него 2016. године (број улазака је био 25.367.609, а број излазака је био 24.759.058).

Табела 2: Прекогранична покретљивост у Републици Србији у 2017. години

	Број улазака у Републику Србију	Број излазака из Републике Србије
Држављани Републике Србије	9.375.354	10.294.664
Страни држављани	17.265.313	15.939.541
Укупно	26.640.667	26.234.205

Извор: Министарство унутрашњих послова

Код наведених података, као и претходне године, није могуће даље разврставати прекограничну покретљивост према сврси уласка у Републику Србију, већ је могуће само регистровање укупног број лица која су ушла у Републику Србију и из ње изашла, на било ком граничном прелазу.

Б2. Међународне миграције, одобрења привременог боравака, стално настањена популација и натурализација

2.1. Имиграција

Члан 2. Закона о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, број 107/12) дефинише имиграцију као спољну миграцију у Републику Србију која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци. Оваква дефиниција и праћење имиграције усклађено је са Уредбом ЕУ 862.

¹ Поред визе типа А која представља аеродромски транзит, ту је и обична транзитна виза типа Б, а уз визу типа Ц за краћи боравак, ту је и виза типа Д за привремени боравак (чл. 15. Закона о странцима РС).

Као предходних година, и ове године, државе из којих је долазио највећи број имиграната су НР Кина (17,4%) и Руска Федерација (13,5%).

Табела 3: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2016. и 2017. години

Држављанство	2016.	2017.
	Удео у укупној имиграцији у %	Удео у укупној имиграцији у %
НР Кина	17	17,4
Руска Федерација	12,4	13,5
Румунија	7,5	6,7
Македонија	7,1	6,9
Либијска Цамахирија	6,3	6,1
Укупно	50,3	50,6

Извор: Министарство унутрашњих послова

У односу на 2016. годину, а у односу на најбројније имигранте у Републици Србији, наставља се тренд где доминирају држављани Румуније и Руске Федерације. Удео жена је највећи код државана Румуније (82,5%) и држављана Македоније (63,4%).

Табела 4: Најбројнија имигрантска популација у Републици Србији у 2016. и 2017. години, према држављанству и полу

Држављанство	2016.		2017.	
	Укупно	Од тога жене (%)	Укупно	Од тога жене (%)
Кина	4.512	43,1	4.880	14,0
Руска Федерациј	3.297	65,7	3.472	31,5
Румунија	1.997	80,5	1.854	82,5
Македонија	1.902	62,0	1.911	63,4
Либијска Цамахирија	1.668	42,2	1.715	39,8

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.2. Одобрење привременог боравка

Закон о странцима у члану 24. одређује да боравак који се одобрава странцима може бити боравак до 90 дана, привремени боравак или стално настањење. Привремени боравак може да се одобри странцу који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана због следећих разлога:

- 1) рада, запошљавања, обављања привредне или друге професионалне делатности;
- 2) школовања, студирања или специјализације, научно-истраживачког рада, практичне обуке, учествовања у програмима међународне размене ученика

- или студената, односно другим научно-образовним активностима;
- 3) спајања породице;
  - 4) других оправданих разлога у складу са законом или међународним уговором (члан 26. Закона о странцима).

У 2017. години издато је 6.714 одобрења привременог боравка и то први пут. Највећи број одобрења привременог боравка први пут издат је држављанима НР Кине (14%) и Руске Федерације (10,1%). Тренд је остао не промењен у односу на 2016. годину.

Табела 5: Лица којима је издато одобрење за привремени боравак први пут, према држављанству у 2017. години

Држављанство	2017.	
	Број издатих одобрења	Удео у укупном броју издатих
Кина	944	14,0
Руска Федерација	681	10,1
Либијска Цамахирија	566	8,4
Турска	401	6,0
Украјина	294	4,3
Македонија	279	4,5
САД	225	3,1
Немачка	178	2,7
Румунија	164	2,4
Италија	160	2,3
Остало	2.822	42,0
Укупно	6.714	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Разврставањем према основи одобрења, у 2017. години, као и предходних година, најчешћи основ за добијање привременог боравка први пут било по основу рада (40,2%). Спајање породице је и даље на другом месту као основ, али се проценат смањио у односу на 2016. годину (са 41% на 33,7%).

Табела 6: Одобрења привременог боравка издата први пут према основи одобрења, 2016. и 2017. година

Основа одобрења	2016.		2017.	
	Број	%	Број	%
Спајање породице	2.592	41,0	2.258	33,7
Рад	2.717	43,0	2.701	40,2
Школовање	619	9,8	731	10,9
Остало	398	6,2	1.024	15,2
Укупно	6.323	100	6.714	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Приликом разврставања по држављанству, уочава се да је у 2017. години, као и у 2015. и 2016. години и даље највећи број држављана Кине који су дошли по основу рада (24,1%).

Табела 7: Одобрења привременог боравка на основу рада издата први пут 2016. и 2017. године, према држављанству

Држављанство	2016.		2017.		
	Број лица	%	Држављанство	Број лица	%
Кина	448	18,2	Кина	653	24,1
Украјина	187	7,6	Украјина	184	6,9
Руска Федерација	174	7,0	Турска	179	6,7
Румунија	163	6,6	Руска Федерација	158	5,9
Турска	145	5,9	Грчка	104	3,9
БиХ	138	5,6	Италија	102	3,8
Италија	111	4,5	Израел	102	3,8
Македонија	93	3,9	Румунија	100	3,6
Хрватска	81	3,3	Македонија	85	3,1
Алжир	65	2,7	САД	84	3,1
Остало	853	34,7	Остало	950	35,1
Укупно	2.458	100	Укупно	2.701	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Када се ради о одобрењу привременог боравка на основу спајања породице издатих први пут и даље држављани Руске Федерације представљају највећи удео код ове врсте одобрења.

Табела 8: Одобрења привременог боравка на основу спајања породице издата први пут, 2016. и 2017. година

Држављанство	2016.		2017.		
	Број лица	%	Држављанство	Број лица	%
Руска Федерација	314	13,8	Руска Федерација	329	14,6
Кина	205	9,3	Либијска	248	11,0
Македонија	173	7,7	БиХ	132	5,8
Либијска Џамахирија	166	7,3	Кина	213	9,4
БиХ	147	6,4	Македонија	133	5,9
Црна Гора	122	5,3	Турска	110	4,9
Остало	1144	50	Остало	1093	48,4
Укупно	2.794	100	Укупно	2.258	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Када се ради о одобрења привременог боравка по основу школовања издата први пут, тренд се наставља и 2017. године где држављани Либије и даље имају највећи удео код ове врсте одобрења (11,6%).

Табела 9: Одобрења привременог боравка по основу школовања издата први пут, 2017. година

Држављанство	2017.	
	Број лица	%
Либијска Цахахирија	85	11,6
Турска	74	10,1
Руска Федерација	45	6,1
Шпанија	41	5,7
САД	40	5,4
Немачка	28	3,9
Црна Гора	28	3,9
Хрватска	27	3,8
Грчка	31	4,2
БиХ	21	2,9
Кина	21	2,9
Остало	290	39,5
Укупно	731	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Када се погледа полна структура лица којима је одобрен привремени боравак први пут, једино код спајања породице доминирају жене у 2017. години исто као и у 2015. и 2016. години.

Табела 10: Одобрења привременог боравка издата први пут према полу, за 2016. и 2017. годину

Основ одобрења	2016.			2017.		
	Мушкарци	Жене	Укупно	Мушкарци	Жене	Укупно
Рад	82,3	17,7	100	79,9	20,1	100
Спајање породице	33,6	66,4	100	30,7	69,3	100
Школовање	54,8	45,2	100	58,8	41,3	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Одобрења привременог боравка важећа на крају 2017. године укључују број издатих одобрења, али и одобрења која нису укинута или истекла. У 2017. години издато је укупно 20.524 одобрења привременог боравка и уочава се минималан пораст у односу на 2016. годину (19.929). Највећи број одобрења издат је за држављане Кине (16%) и Руске Федерације (13,6%).

Табела 11: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2017. године, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Кина	3303	16,0
Либијска Цахахирија	1677	8,1
Македонија	1360	6,7

Руска Федерација	2795	13,6
Украјина	1053	5,1
Хрватска	687	3,3
Румунија	778	3,8
Турска	654	3,3
Остало	8217	40,0
Укупно	20.524	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

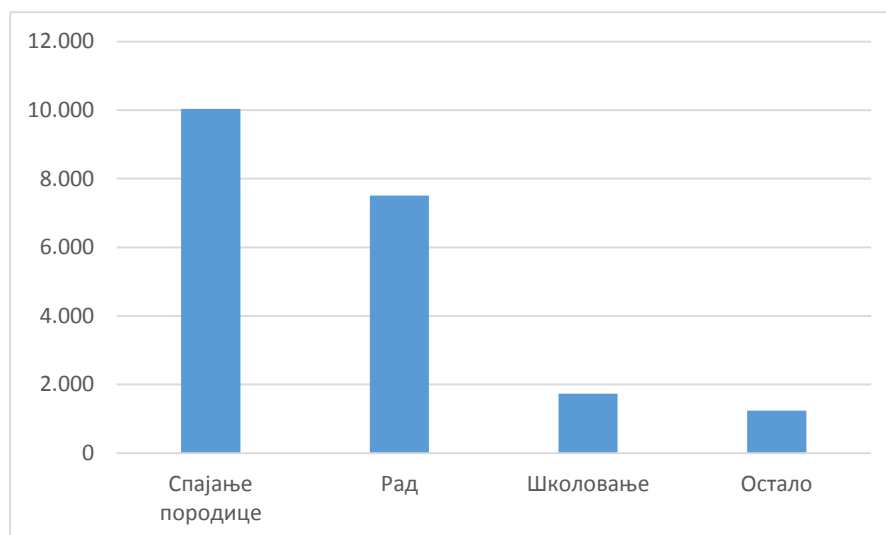
Највећи број одобрења важећих на крају 2017. године био је по основу спајања породице, као што је било и 2015. и 2016. године. Удео одобрења по основу спајања породице у 2017. години чини скоро половину одобрења (49%), исто као и у 2016. години.

Табела 12: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2017. године, према основу одобрења

Врста основа одобрења	Број лица	%
Спајање породице	10.039	49,0
Рад	7.512	36,6
Школовање	1.733	8,4
Остало	1.240	6,0
Укупно	20.524	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 1: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2017. године, према основу одобрења

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.3. Странци стално настањени у Републици Србији

Закон о странцима прописује да стално настањење може да се одобри странцу:

- 1) који је до дана подношења захтева за стално настањење у Републици Србији боравио непрекидно дуже од пет година на основу одобрења за привремени боравак;
- 2) који је најмање три године у браку са држављанином Републике Србије или странцем који има стално настањење;²
- 3) малолетнику на привременом боравку у Републици Србији ако је један од родитеља држављанин Републике Србије или странац који има одобрено стално настањење, уз сагласност другог родитеља;
- 4) који је пореклом са територије Републике Србије (члан 37.).

У 2017. години у Републици Србији било је 7.369 стално настањених странаца, што представља минималан пораст у односу на 2016. годину када их је било 6.684. Међу стално настањеним странцима највећи број је из Кине (21,3%) и Румуније (15,5%).

---

² Браком се за потребе овог става Закона о странцима сматра само брачна заједница живота на територији Републике Србије. То за последицу има да се не може добити стално настањење на основу брака ако пар није живео три године на територији Републике Србије.

Табела 13: Странци стално настањени у Републици Србији у 2017. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Кина	1.576	21,3
Румунија	1.143	15,5
Руска Федерација	684	9,8
Македонија	549	7,4
Украјина	354	4,9
Немачка	331	4,4
Албанија	228	3,0
Бугарска	242	3,2
Хрватска	180	2,4
Пољска	165	2,2
Мађарска	129	1,7
Остало	1788	24,
Укупно	7.369	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Као и претходних година у 2017. години највећи број странаца је стално настањен по основу брака (67,7%).

Табела 14: Странци стално настањени у Републици Србији према основу настањења у 2016. и 2017. години

Основнастањења	2016.		2017.	
	Број лица	%	Број лица	%
Боравак 10 година	1.243	18,8	1.549	21,3
Боравак 5 година	546	8,3	649	9,0
Брак	4.667	70,7	4.913	67,7
Интерес Републике Србије /хуманитарни разлози	122	1,8	111	1,5
Пореклом са територије Републике	24	0,4	39	0,5
Укупно	6.602	100	7.261	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.4. Радна имиграција

Привремени боравак по основу рада, запошљавања, обављања привредне или друге професионалне делатности, може да се одобри странцу:

- 1) коме је одобрено право на рад, или му је привремени боравак претходни услов за одобравање тог права, у складу са прописима којима је уређен рад странаца у Републици Србији;
- 2) који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана, ако испуњава друге услове прописане Законом о странцима, а није му потребна радна дозвола у

смислу прописа којима је уређен рад странаца у Републици Србији (члан 30. Закона о странцима).

На крају 2017. године 7.550 странаца имало је одобрен привремени боравак по основу рада. Овај број се повећао у односу на 2016. годину када је 6.325 странаца боравило у Републици Србији по основу рада. Од укупног броја странаца највише је било држављана Кине (28,1%).

Табела 15: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2017. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
НР Кина	2.123	28,1
Руска Федерација	620	8,2
Украјина	549	7,2
Македонија	343	4,5
Италија	366	4,8
Турска	340	4,5
Румунија	297	4,0
Грчка	272	3,7
Хрватска	215	2,9
БиХ	175	2,3
Немачка	155	2,1
Црна Гора	146	2,0
Остало	1.949	25,8
Укупно	7.550	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Запошљавање странаца у Републици Србији врши се у складу са Законом о запошљавању странаца („Службени гласник РС”, бр. 128/14 и 113/17), као и Правилником о дозволама за рад („Службени гласник РС”, број 94/15 и 9/18), којим се ближе уређује начин издавања, односно продужења дозволе за рад, начин доказивања испуњености услова и потребни докази за издавање, односно продужење дозволе за рад и облик и садржина дозволе за рад.

Закон прописује да странац који се запошљава у Републици Србији у складу са овим законом, има једнака права и обавезе у погледу рада, запошљавања и самозапошљавања као и домаћи држављанин, ако су испуњени услови у складу са законом. Запошљавање странца се остварује под условом да поседује одобрење за привремени боравак без обзира на временско трајање боравка или стално настањење у складу са законом и дозволу за рад.

Дозвола за рад се може издати као лична радна дозвола и као радна дозвола. Лична радна дозвола се издаје на захтев странца ако има одобрење за стално настањење, ако има статус избеглице, или ако припада посебној категорији странца (лице које тражи азил, лице коме је одобрена привремена заштита, жртва трговине људима, односно лице коме је одобрена супсидијарна заштита, у складу са законом).

Радна дозвола је врста дозволе за рад која се издаје као радна дозвола за запошљавање, радна дозвола за посебне случајеве запошљавања (упућена лица, кретање у оквиру привредног друштва, независни професионалци, оспособљавање и усавршавање) и као радна дозвола за самозапошљавање.

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године Национална служба за запошљавање укупно је издала 7.645 дозвола за рад страним држављанима и то: 1.096 личних радних дозвола, 537 радних дозвола за кретање у оквиру привредног друштва, 11 радних дозвола за независне професионалце, 2.172 радних дозвола за samozapošljavanje, 431 радна дозвола за упућена лица и 3.398 радних дозвола за запошљавање.

Током 2017. године издато је 7.405 радних дозвола странцима који имају одобрен привремени боравак у Републици Србији, као и 240 радних дозвола странцима са одобреним сталним настањем у Републици Србији.

Број издатих радних дозвола странцима који имају привремени боравак у Републици Србији се у 2016. години значајно повећао на 7.139 и представља пораст и у односу на 2015. годину (6.203), али је број ових радних дозвола у 2017. години износи 7.405 и представља минималан пораст у односу на 2016. годину.

Како се број лица која имају радну дозволу односи само на особе које су према тада важећем Закону о условима за заснивање радног односа са страним држављанима („Службени лист СФРЈ”, бр. 11/78 и 64/89, „Службени лист СРЈ”, бр. 42/92, 24/94 и 28/96 и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон) поднеле захтев за заснивање радног односа, процењује се да је број странаца који раде у Републици Србији далеко већи од броја издатих радних дозвола, јер се не односи на ангажовање странаца без заснивања радног односа, чланства у управним одборима и друге врсте ангажмана. Тиме се појашњава и разлика између броја одобрених боравака по основу рада од стране Министарства унутрашњих послова и броја издатих радних дозвола од стране Националне службе за запошљавање.

Укупно је издато 7.405 радна дозвола странцима **са привременим боравком** у 2017. години, од којих је 1.959 издато лицима женског пола. Највећи број издатих дозвола је у следећим филијалама Филијала за град Београд (66,63%), Филијала Нови Сад (10,41%), Филијала Ниш (3,98%), Филијала Сремска Митровица (2,39%), Филијала Суботица (1,65%), Филијала Лесковац (1,46%), Филијала Чачак (1,44%), Филијала Крагујевац (1,34%), Филијала Зрењанин (1,23%).

Укупно је издато 240 радна дозвола странцима са сталним боравком у 2017. години, од којих је 129 издато лицима женског пола.

Табела 16: Број издатих радних дозвола странцима са привременим боравком у 2017. години, према држављанству

Држављанство	Број радних дозвола
НР Кина	1.575
Руска Федерација	779
Македонија	505
Италија	424
Турска	404
Грчка	334
Хрватска	248
БиХ	232
Црна Гора	210
СР Немачка	174
Украјина	172
Румунија	168

Велика Британија	153
Словенија	148
САД	142
Израел	131
Француска	129
Бугарска	111
Шпанија	87
Пољска	82
Индија	81
Холандија	62
Мађарска	59
Аустрија	57
Португалија	43
Либијска Арапска Цамахирија	41
Сиријска Арапска Република	38
Словачка	37
Чешка Република	34
Азербејџан	33
Куба	31
Кореја	30
Швајцарска	30
Белорусија	29
Шведска	29
Албанија	27
Аустралија	27
Канада	27
Филипини	27
Тунис	24
Казахстан	22
Бразил	20
Данска	20
Јапан	19
Тајланд	19
Авганистан	18
Ирак	17
Јордан	16
Мексико	15
Молдавија	14
Белгија	13
Ирска	13
Пакистан	11
Либан	10
Перу	10

Кипар	9
Финска	9
Норвешка	9
Грузија	8
Гана	8
Литванија	8
Египат	8
Јерменија	7
Јужна Африка	7
Камерун	6
Мароко	6
Нови Зеланд	6
Нигерија	6
Алжир	5
Индонезија	5
Иран	5
Летонија	5
Судан	5
Узбекистан	5
Палестина	4
Малезија	4
Сомалија	4
Шри Ланка	3
Чиле	3
Костарика	3
Исланд	3
Обала Слоноваче	3
Кенија	3
Монголија	3
Сенегал	3
Аргентина	2
Колумбија	2
Габон	2
Гвинеја	2
Кореја, демократска народна република	2
Зимбабве	2
Уједињени Арапски Емирати	2
Уругвај	2
Венецуела	2
Ангола	1
Боливија	1

Боцвана	1
Бурунди	1
Доминиканска Република	1
Ел Салвадор	1
Етиопија	1
Естонија	1
Јамајка	1
Киргистан	1
Непал	1
Уједињене државе мањих удаљених остр	1
Сингапур	1
Укупно	7.405

Извор: НСЗ

Табела 17: Број издатих радних дозвола странцима са сталним боравком у 2017. години, према држављанству

Држављанство	Број радних дозвола
НР Кина	86
Руска Федерација	23
Македонија	18
Украјина	14
Хрватска	10
Немачка	8
Италија	7
Румунија	7
Грчка	6
Црна гора	5
Аустрија	4
Бугарска	4
Молдавија	4
Пољска	4
Француска	3
Словенија	3
Бразил	2
Белорусија	2
Мароко	2
Холандија	2
Нигерија	2
Шпанија	2
Турска	2
Венецуела	2

Албанија	1
Алжир	1
Аустралија	1
Јерменија	1
ДР Конго	1
Чешка Република	1
Еквадор	1
Грузија	1
Иран	1
Јапан	1
Либан	1
Маурицијус	1
Монголија	1
Перу	1
Сиријска арапска република	1
Тајланд	1
Туркменистан	1
САД	1
Укупно	240

Извор: НСЗ

Незапослени страни држављани на евиденцији НСЗ су лица која имају привремени боравак или стално настањење (одобрен од стране Министарства унутрашњих послова) и налазе се на евиденцији НСЗ.

На евиденцији Националне службе за запошљавање са стањем на дан 31.12.2017. године налазило се 799 незапослених страних држављана од којих је 80,23% женског пола.

На евиденцији Националне службе за запошљавање са стањем на дан 31.12.2017. године налазило се 618.827 незапослених лица од којих је 0,13% регистровано као страни држављани.

На евиденцији Националне службе за запошљавање са стањем на дан 31.12.2017. године налазило се 324.977 незапослених лица женског пола од којих је 0,20% регистровано као страни држављани.

Табела 18: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2017. године, према држављанству

Држава	Број лица	%
Македонија	160	20,03
Руска Федерација	86	10,76
Румунија	84	10,51
Црна Гора	82	10,26
Албанија	62	7,76
Украјина	60	7,51
БиХ	51	6,38
Бугарска	34	4,26
Молдавија	24	3,00
Хрватска	13	1,63
Остало	13	1,63
Пољска	10	1,25
Србија	8	1,00
Белорусија	6	0,75
Чешка Република	6	0,75
Мађарска	6	0,75
Словачка	6	0,75
Сиријска Арапска Република	6	0,75
Јерменија	4	0,50
Куба	4	0,50
СР Немачка	4	0,50
Грчка	4	0,50
Казахстан	4	0,50
Пакистан	4	0,50
Словенија	4	0,50
Египат	4	0,50
Авганистан	3	0,38
Алжир	3	0,38
НР Кина	3	0,38
Италија	3	0,38
Судан	3	0,38
Иран	2	0,25
Ирак	2	0,25
Јордан	2	0,25
Швајцарска	2	0,25
Тунис	2	0,25
Велика Британија	2	0,25
Азербејџан	1	0,13
Аргентина	1	0,13
Аустрија	1	0,13

Бурунди	1	0,13
Естонија	1	0,13
Грузија	1	0,13
Палестина	1	0,13
Гана	1	0,13
Индија	1	0,13
Индонезија	1	0,13
Јамајка	1	0,13
Јапан	1	0,13
Кенија	1	0,13
Литванија	1	0,13
Мароко	1	0,13
Јужни Судан	1	0,13
Тајланд	1	0,13
Турска	1	0,13
Туркменистан	1	0,13
Уганда	1	0,13
САД	1	0,13
Узбекистан	1	0,13
Јемен	1	0,13
Укупно	799	100

Извор: НСЗ

Табела 19: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2017. године, према старости

Старосне групе	Број лица	%
Млади (15–29)	137	17,15
Лица средње старосне групе (30–49)	518	64,83
Старији радници (50–64)	144	18,02
Укупно	799	100

Извор: НСЗ

Посматрано према образовној структури странаца који су се налазили на евиденцији НСЗ на дан 31.12.2017. године, а да су пријављени до 12 месеци, највеће учешће чине лица са завршеном основном школом (64,83%), а код лица која су пријављена дуже од 12 месеци, највећи удео је међу лицима без школе и незавршене основне школе (37,78%).

Табела 20: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2017. године, према образовању

Највиша завршена школа	Пријављени до 12 месеци		Пријављени дуже од 12 месеци	
	Број лица	%	Број лица	%
Без школе и незавршена основна	137	17,15	187	37,78

Завршена основна школа	518	64,83	177	35,76
Средња школа	144	18,02	93	18,79
Виша школа и факултет	137	17,15	38	7,68
Укупно	304	100	495	100

Извор: НСЗ

Током 2017. године на евиденцију НСЗ укупно се пријавило 550 страних држављана. Највеће је учешће новопријављених лица из Македоније (20,18%), Руске Федерације (12,36%) и Румуније (9,27%). Из приложеног се уочава да је тренд настављен у односу на 2016. годину.

Табела 21: Странци који су се пријавили на евиденцију НСЗ у 2017. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Македонија	111	20,18
Руска Федерација	68	12,3
Румунија	51	9,27
БиХ	48	8,73
Црна Гора	47	8,55
Украјина	40	7,27
Албанија	35	6,36
Хрватска	17	3,09
Бугарска	15	2,73
Молдавија	13	2,36
Остало	7	1,27
Куба	6	1,09
Авганистан	5	0,91
Белорусија	5	0,91
НР Кина	5	0,91
Италија	5	0,91
Јерменија	4	0,73
Ирак	4	0,73
Пакистан	4	0,73
Пољска	4	0,73
Грчка	3	0,55
Мађарска	3	0,55
Србија	3	0,55
Судан	3	0,55
Сиријска Арапска Република	3	0,55
Алжир	2	0,36
Чешка Република	2	0,36
Грузија	2	0,36
Мароко	2	0,36

Филипини	2	0,36
Сомалија	2	0,36
Гурска	2	0,36
Египат	2	0,36
Аргентина	1	0,18
Бразил	1	0,18
Бурунди	1	0,18
Колумбија	1	0,18
Еквадор	1	0,18
Естонија	1	0,18
Немачка	1	0,18
Гана	1	0,18
Индија	1	0,18
Иран	1	0,18
Јамајка	1	0,18
Казахстан	1	0,18
Јордан	1	0,18
Кенија	1	0,18
Либерија	1	0,18
Либијска Арапска Цамахирија	1	0,18
Мексико	1	0,18
Словачка	1	0,18
Словенија	1	0,18
Јужни Судан	1	0,18
Гајланд	1	0,18
Тунис	1	0,18
Туркменистан	1	0,18
Узбекистан	1	0,18
Јемен	1	0,18
Укупно	550	100

Извор: НСЗ

2.5. Страни студенти

На крају 2017. године 1.753 странаца налазило се у Републици Србији на привременом бораваку по основу школовања, што представља минимални пораст у односу на 2016. годину када их је било 1.703. Највећи број ових лица је из Либије (33,3%).

Табела 22: Странци са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања, на крају 2017. године, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Либијска Цамахирија	585	33,3
Руска Федерација	117	6,7
Турска	85	4,9

Црна Гора	68	3,9
Грчка	67	3,8
Хрватска	59	3,3
Македонија	58	3,6
Кина	57	2,7
Палестина	37	2,1
Немачка	36	2,0
БиХ	31	1,7
Албанија	25	1,4
Словенија	23	1,3
Остало	515	29,3
Укупно	1.753	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.6. Стицање држављанства

У 2017. године 23.507 лица су стекла држављанство Републике Србије, што представља минималан пад у односу на 23.737 лица која су стекла држављанство у 2016. години. Ради се у највећој мери о држављанима БиХ (66,63%), Црне Горе (14,76%) и Хрватске (7,37%).

Табела 23: Новопримљени држављани Републике Србије у 2017. години, према претходном држављанству

Претходно држављанство	Број лица	%
БиХ	15.662	66,63
Црна Гора	3.470	14,76
Хрватска	1.732	7,37
СФРЈ	766	3,26
Турска	580	2,47
Македонија	510	2,17
Аустрија	104	0,44
Руска Федерација	82	0,35
Словенија	77	0,33
Румунија	67	0,28
Немачка	53	0,22
САД	45	0,19
СРЈ	38	0,16
Украјина	31	0,13
Аустарлија	30	0,13
Албанија	27	0,11
Француска	18	0,08
Израел	15	0,06
Швајцарска	15	0,06
Канада	14	0,06
Италија	13	0,05
Палестина	11	0,05
Велика Британија	11	0,05

Јужноафричка Република	10	0,04
Белорусија	8	0,03
Холандија	8	0,03
Јордан	8	0,03
Молдавија	8	0,03
Венецуела	8	0,03
Ирак	7	0,03
Бугарска	6	0,03
Грчка	5	0,02
Мађарска	5	0,02
Сирија	5	0,02
Филипини	4	0,02
Јерменија	4	0,02
Шведска	4	0,02
Алжир	3	0,01
Аргентине	3	0,01
Данска	3	0,01
Финска	3	0,01
Пољска	3	0,01
Перу	3	0,01
Тунис	3	0,01
Чешка	2	0,008
Египат	2	0,008
Мароко	2	0,008
Словачка	2	0,008
Узбекистан	2	0,008
Бразил	1	0,004
Гана	1	0,004
Исланд	1	0,004
Ирска	1	0,004
Казахстан	1	0,004
Либан	1	0,004
Либија	1	0,004
Лихтенштајн	1	0,004
Маурицијус	1	0,004
Норвешка	1	0,004
Санта Луција	1	0,004
Судан	1	0,004
Тајланд	1	0,004
Того	1	0,004
Зимбабве	1	0,004
Укупно	23.507	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.7. Емиграција

2.7.1. Емиграција из Републике Србије у европске земље³

Према Закону о пребивалишту и боравишту грађана („Службени гласник РС”, број 87/11), којим се уређује пријављивање и одјављивање пребивалишта, пријављивање и одјављивање боравишта, пријављивање привременог боравка у иностранству, надлежност и начин вођења одговарајућих евиденција, грађани Републике Србије који оду у иностранство с намером да непрекидно бораве у иностранству не дуже од 90 дана, а свој боравак продуже, дужни су да привремени боравак у иностранству дужи од 90 дана пријаве надлежном органу преко дипломатско-конзуларног представништва (члан 19).

Закон о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, број 107/12) дефинише емиграцију као спољну миграцију из Републике Србије која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци (члан 2).

Република Србија је емиграциона земља, али као и многе друге државе не поседује потпуне евиденције о лицима која емигрирају из земље, те се у изради Миграционог профила користе подаци Еуростата који државе чланице ЕУ објављују о броју имиграната у текућој години.

Земље поред редовног достављања података о процењеном броју становника за текућу годину достављају релевантне податке Еуростат-у и о имиграцији и емиграцији који се објављују на годишњем нивоу. Самим тим су референтни подаци о броју становника, живорођенима, умрлима, имиграцији и емиграцији како на националном тако и регионалном нивоу доступни у Еуростатовој бази, заједно са демографским индикаторима који су изведени на основу самих података.

У табели број 24 може се видети да је укупно 14.413 српских држављана напустило Републику Србију током 2016. године, односно да је наведени број српских држављана регистрован у 2016. години као новопристигли имигранти у неке од земаља ЕУ и Европе, а које достављају податке Еуростат-у. Последње објављени подаци за ову област на Еуростат-у су за 2016. годину.

Табела 24: Држављани Републике Србије који су у 2016. години регистровани као новопристигли имигранти у европским земљама које достављају податке Еуростат-у⁴

Земље дестинације	2016.		
	Укупно	Мушкарци	Жене
Аустрија	5.022	2.615	2.407
Шведска	1.598	780	818
Словенија	1.597	1.222	375
Швајцарска	1.424	637	787
Италија	784	322	462
Норвешка	711	353	358

⁴ Не располаже се подацима колико Срба борави у СР Немачкој, јер подаци из СР Немачке нису објављени у моменту када се приступило Еуростатовој бази података. Бази података је приступљено 19.4.2018. године

Мађарска	578	434	144
Хрватска	557	343	214
Румунија	428	310	118
Чешка Република	373	271	102
Белгија	352	155	197
Холандија	312	143	169
Бугарска	223	127	96
Луксембург	214	101	113
Данска	122	56	66
Финска	49	19	30
Исланд	30	14	16
Словачка	26	19	7
Лихтенштајн	6	3	3
Естонија	5	2	3
Литванија	2	1	1
Укупно	14.413	7.927	6.486

Извор: ЕУРОСТАТ, <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

2.7.2. Запошљавање држављана Републике Србије и упућивање запослених држављана на рад у иностранство

Запошљавање држављана Републике Србије у иностранству уређено је Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др.закон). Национална служба за запошљавање и агенције за запошљавање, су носиоци послова посредовања у запошљавању у иностранству како незапосленим лицима, тако и оним лицима која траже промену запослења. Национална служба и приватне агенције за запошљавање пружају обавештења о могућностима и условима за запошљавање у иностранству, условима рада и живота, правима и обавезама на раду, о облицима и начину заштите у складу са уговором о запошљавању у иностранству, као и о правима по повратку са рада из иностранства, у складу са законом. Носиоци послова запошљавања су у обавези да обезбеде заштиту лица која се запошљавају у иностранству, која подразумева најмање једнак третман по основу рада са држављанима државе запослења.

Имајући у виду одредбе закона, у току 2017. године посредством Националне службе за запошљавање, након спроведених поступака посредовања у запошљавању на захтев страних послодаваца, запослено је девет лица у Словенији, два у Хрватској, 155 лица након спроведених поступака посредовања у оквиру Пројекта „Triple win“ у Немачкој, као и 288 лица за потребе познатог послодавца у Немачкој (лица су самостално нашла послодавце, а преко НСЗ је спроведен поступак закључивања уговора о раду).

На основу извештаја агенција за запошљавање, који се доставља на шестомесечном

нивоу, у иностранству се у првих шест месеци 2017. године запослило 1.799 држављана Републике Србије код иностраних послодаваца (САД, Немачка, Грчка, Македонија, УАЕ, Руска Федерација, бродови МСЦ – застава Панама, Словачка и др.), док се у последњих шест месеци 2017. године запослило 3.933 држављана Републике Србије код иностраних послодаваца (Словачка, Руска Федерација, САД, Чешка, бродови МСЦ – застава Панама, Мађарска, Кипар, Швајцарска и др.).

У 2017. години издато је 28 дозвола за рад новооснованим агенцијама за запошљавање. Продужено је 5 дозвола за рад агенцијама за запошљавање, док су одузете 3 дозволе за рад. На дан 31. децембра 2017. године у Републици Србији биле су регистроване 104 агенције за запошљавање. Надзор над радом Националне службе за запошљавање и агенција за запошљавање врши Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

На евиденцији незапослених Националне службе за запошљавање, на дан 31.12.2017. године регистровано је 799 страних држављана (641 жена) што чини учешће од 0,13% укупног броја незапослених лица на евиденцији НСЗ.

На основу члана 20. Закон о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити („Службени гласник РС”, број 91/15), који је у примени од 13.01.2016. године, а којим се уређују права запослених који се упућују на привремени рад у иностранство, услови, поступак и обавезе послодавца у вези са упућивањем запослених на привремени рад у иностранство, у 2017. години 542 послодаваца из Републике Србије је поднело 4.049 обавештења, а упућено 13.916 запослених на привремени рад у иностранство. Подаци о броју запослених упућених по основама упућивања запослених на привремени рад у иностранство су:

-рад у оквиру извођења инвестиционих и других радова и пружања услуга (инвестициони и други радови 6.812, пружање услуга 3.912 – укупно 10.724),

-рад или стручно оспособљавање и усавршавање за потребе послодавца у пословним јединицама послодавца у иностранству (рад 1.556, стручно оспособљавање и усавршавање 483 – укупно 2.039) и

-рад или стручно оспособљавање и усавршавање за потребе послодавца у оквиру међукомпанијског кретања (рад 809, стручно оспособљавање и усавршавање 344 – укупно 1.153).

Највише запослених упућено је на привремени рад у СР Немачку (3.920), Словачку Републику (3.046), Руску Федерацију (1.222), Републику Румунију (556), Републику Хрватску (484), Мађарску (353), Јужноафричку Републику (248), Аустрију (267), Норвешку (239), Републику Италију (135), Кувајт (178) и Пољску (170).

За детаљманску 2016-2017. годину надлежни органи СР Немачке одобрили су квоту од 2.770 радних дозвола, а просечна искоришћеност је била 2.156 радних дозвола. Решењем министра Број:119-01-16/2016-02 од 22. јуна 2016. године, које је донето на основу Закључка Владе 05 Број:337-4653/2016 од 17. маја 2016. године, одређена је Привредна комора Србије за одговарајућу организацију за распоређивање утврђеног максималног броја деташираних радника на послодавце са територије Републике Србије, вођење евиденције о расподели контингента и контролу коришћења додељеног контингента у складу са Споразумом између Савезног извршног већа СФРЈ и Владе СР Немачке о упућивању југословенских радника организација удруженог рада из СФРЈ и запошљавању у СР Немачкој на основу уговора о извођењу радова, почев од детаљманске 2017/2018 године.

Миграциони сервисни центри

Кроз установљену мрежу седам миграционих сервисних центара – МСЦ (Београд, Ниш, Нови Пазар, Нови Сад, Краљево, Крушевац и Бор), који су формирани при Националној служби за запошљавање, мигрантима и потенцијалним мигрантима пружају се информације о ризицима ирегуларне миграције, правима миграната, процедурама за добијање виза, радних и боравишних дозвола, могућностима за запошљавање и студирање у иностранству, приступу здравственој заштити и образовању у иностранству и др., чиме се доприноси ефикасном ширењу информација о легалним токовима миграција, односно побољшању њихове информисаности и припремљености за евентуални одлазак или што адекватније прилагођавање условима и прописима које важе у земљи одредишта. Такође, једна од активности је и упућивање имиграната, повратника по реадмисији и азиланата у процесу интеграције у Републици Србији на релевантне локалне институције ради остваривања њихових права.

Према подацима Националне службе за запошљавање, у току 2017. године услуге МСЦ-а користило је укупно 1.122 лица која су се лично јавила Националној служби за запошљавање. У односу на 2016. годину, смањење износи 1,9%. Поред корисника који се лично јављају, МСЦ такође пружају услуге корисницима који се јављају телефонским путем, електронском поштом, као и путем веб сајта Националне службе за запошљавање.

Од укупног броја корисника доминирају они из Крушевца (31,7% или 356 лица) и они из Београда (30,6% или 343 лица), у односу на кориснике који долазе из других места у Републици Србији (37,7% или 423 лица). Када је у питању земља избора (дестинације) потенцијалних миграната, земља првог избора је Немачка, а следе као земља другог избора Аустрија, земља трећег избора Швајцарска, па остале земље ЕУ (првенствено Шведска и Норвешка), а од ваневропских земаља најзначајнија је Канада.

Од укупног броја корисника услуга, 66% или 741 су мушкарци, док 34% или 381 чине жене. Посматрано према статусу, међу корисницима услуга било је највише незапослених (76,1% или 854 лица), док запослени чине 22,5% (253 запослена лица) од укупног броја корисника, док се 1,4% корисника изјаснило као студенти.

Када је у питању ниво формалног образовања, највеће је учешће лица са средњом школом (687 лица), затим лица са завршеним основним студијама (202 лица) и лица са завршеном вишом школом (100 лица). Посматрано по старосним групама, највише је било корисника из групе лица од 31 до 50 година (593 лица), следе лица од 26 до 30 година (168 лица), па затим лица преко 50 година (134 лица) и лица до 25 година (129 лица).

Професије које су се издвојиле по учесталости интересовања за могућности легалне радне миграције су техничари са средњом стручном школом различитих специјалности. Они се појављују у доминантном броју, у односу на укупан број регистрованих корисника услуга МСЦ у НСЗ. У оквиру техничара различитих специјалности, **доминирају медицинске сестре и медицински техничари (73 лица), а следе возачи (66 лица), кувари (24 лица) и геронтодомаћице (21 лице)**. Код регистрованих корисника услуга са вишом и високом стручношћу, издвајају се **доктори медицине (10 лица)**, доктори стоматологије, а следе економисти, архитекте и физиотерапеути. Од занимања која се још издвајају су и електричари, конобари, продавци, дизајнери, ветеринари, аутомеханичари, али у знатно мањем броју.

Билатерални споразуми

Република Србија има закључене **билатералне уговоре о социјалној сигурности** са 28 држава и то: Републиком Аустријом, Републиком Кипар, Словачком Републиком, Уједињеним Краљевством Велике Британије и Северне Ирске, Великим Војводством Луксембурга, Републиком Француском, Мађарском, Краљевином Данском, Републиком Бугарском, Чешком Републиком, Републиком Италијом, Савезном Републиком Немачком, Краљевином Шведском, Републиком Словенијом, Краљевином Холандијом, Републиком Пољском, Краљевином Белгијом, Румунијом, Републиком Хрватском, Краљевином Норвешком, Швајцарском Конфедерацијом, Републиком Панамом, Великом Социјалистичком Народном Либијском Арапском Цамахиријом, Босном и Херцеговином, Црном Гором, Републиком Македонијом, Канадом и Републиком Турском.

У периоду јануар – децембар 2017. године, у поступку спровођења закључених споразума о социјалном осигурању између Републике Србије и других држава уговорница, када је у питању право на новчану накнаду за случај незапослености, укупно је формирано 897 предмета за покретање поступка за издавање потврда о периодима осигурања и коришћењу права на новчану накнаду код иностраних носиоца осигурања (Република Хрватска 357, Босна и Херцеговина 209, Република Црна Гора 67, Република Македонија 15, Република Словенија 234, Република Аустрија 7, Република Чешка 1, Република Италија 1, Република Бугарска 1, Република Кипар 1, Република Турска 1, Холандија 1, Велика Британија 1 и Република Мађарска 1).

По раније упућеним захтевима примљено је 848 потврда (из Републике Хрватске 397, БиХ 261, Републике Црне Горе 94, Републике Македоније 31, Републике Словеније 54, Републике Словачке 1, Републике Чешке 2, Републике Бугарске 1 и из Републике Аустрије 7).

Примљено је 333 захтева из држава уговорница (из Републике Хрватске 37, БиХ 75, Републике Црне Горе 45, Републике Словеније 134, Републике Словачка 2, Републике Мађарске 23, Републике Италија 1, Републике Бугарске 3 и из Републике Аустрије 13).

Послато је 567 потврда о периодима осигурања навршеним у Републици Србији по примљеним захтевима (у Републику Хрватску 67, БиХ 119, Републику Црну Гору 86, Републику Словенију 249, Републику Словачку 4, Републику Мађарску 15, Републику Македонију 1, Републику Италију 2, Републику Бугарску 3 и Републику Аустрију 21).

У примени Споразума између СРЈ и БиХ о социјалном осигурању којим је омогућен трансфер давања, из БиХ нису достављени захтеви у извештајном периоду, а у БиХ је упућено укупно 2 захтева.

У Београду су 30. и 31. 03.2017. године одржани разговори органа за везу Републике Србије и Републике Бугарске у области пензијског и инвалидског и осигурања за случај незапослености.

Република Србија има закључене билатералне споразуме о привременом запошљавању радника миграната са Републиком Белорусијом и Босном и Херцеговином, док је споразум са Републиком Словенијом у поступку ратификације. Такође, у 2017. години Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Министарство за рад, социјална питања и породицу Словачке Републике закључили су Протокол о сарадњи који за предмет има сузбијање нелегалног запошљавања и ефикаснију размену информација и контролу привременог запошљавања и упућивања радника које привремено запошљавају или упућују послодавци, агенције за посредовање или агенције привременог запошљавања са територије једне државе, а који се привремено запошљава или упућује на територију друге државе. Поред наведеног, у 2018. години закључен је Меморандум о сарадњи у

области запошљавања између Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Министарства за националну економију Мађарске, док су у току преговори за закључивање билатералних споразума о привременом запошљавању са Државом Катар, Малтом и Руском Федерацијом.

2.7.3 Дијаспора

Према информацијама ДКП Републике Србије у иностранству, иако свеобухватан попис припадника наше дијаспоре и Срба у региону никада није извршен, процењује се да дијаспора Републике Србије, укључујући у тај број и Србе у региону, данас броји око 5 милиона људи. Од тог броја, близу 2 милиона Срба живи у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори, Македонији, Румунији, Албанији и Мађарској. По проценту припадника дијаспоре у односу на број становника у матици, Република Србија спада у ред земаља са изузетно бројном дијаспором. Овако велики број припадника дијаспоре у иностранству и Срба у региону резултат је дуге историје исељавања српског становништва из своје земље из различитих разлога у различитим периодима, од економских, политичких, верских, културних, породичних, па до исељавања пред насиљем и прогоном. Према Закону о дијаспори и Србима у региону („Службени гласник РС” број: 88/09), израз „Срби у региону” означава припаднике српског народа који живе у Словенији, Хрватској, БиХ, Црној Гори, Македонији, Румунији, Албанији, и Мађарској (члан 2.).

Б3. Статистика која се односи на превенцију илегалног уласка и боравка

3.1. Спречавање илегалног уласка у Републику Србију

Према члану 11. Закона о странцима, улазак у Републику Србију одбиће се странцу ако:

- 1) нема важећу путну исправу или визу уколико је потребна;
- 2) нема довољна средства за издржавање за време боравка у Републици Србији, за повратак у земљу порекла или транзит у трећу земљу, или му на други начин није обезбеђено издржавање за време боравка у Републици Србији;
- 3) је у транзиту, а не испуњава услове за улазак у трећу државу;
- 4) је на снази заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања, или му је отказан боравак, односно друга мера призната у унутрашњем или међународном праву која укључује забрану преласка државне границе – за време док та мера односно отказ боравак траје;
- 5) нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом заразних болести;
- 6) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 7) се у одговарајућим евиденцијама води као међународни преступник;
- 8) постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравању сврху.

Наведени разлози представљају и основ за отказивање боравка странцима у Републици Србији. У току 2016. године, улазак на територију Републике Србије није омогућен за укупно 6.787 страног држављанина, што представља минималан пад у односу на 2016. годину (6.899).

У 2017. години, од укупног броја страних држављана чији је улазак у Републику Србију одбијен, у највећи број су држављани Турске, лица без држављанства и држављани БиХ. Тај тренд је поновљен у односу на 2014, 2015. и 2016. годину.

Када се ради о разлогу одбијања уласка у Републику Србију, нема велике разлике у односу на 2015. и 2016. годину. Највећи број странаца у 2017. години враћен је из разлога непоседовања/неважећих личних докумената - визе/ личне карте (54%).

Табела 25: Лица чији је улазак у Републику Србију одбијен, према држављанству и разлогу одбијања у 2017. години⁵

Националност	Непоседовање/неважећи лични документ/виза	Нејасна сврха боравка	Прекорачење боравка	Недовољно средстава за издржавање	Изречена мера	Претња по безбедност	Без услова за трећу земљу	Остало	Укупно
Турска	58	486		3	6	9		131	693
Без држављанства	629							3	632
БиХ	158	2		2	14	8		428	612
Немачка	348	1			3	2		83	437
Иран	89	300			1			3	393
Бугарска	229			37	5	13		83	367
Грузија	359							1	360
Индија	12	323							335
Румунија	217	5		19	3			29	273
Непознато држављанство	257							1	258
остало	1315	447		27	174	24		440	2427
Укупно	3.671	1.564	0	88	206	56	0	1.202	6.787

Извор: Министарство унутрашњих послова

3.2. Враћање лица која илегално бораве у Републици Србији

У 2017. години број странаца којима је изречена мера отказа боравка у Републици Србији износи 3.717. У односу на 2016. годину, тај број се смањио. Међу отказаним

⁵ УГП податке о лицима којима је одбијен улазак у Републику Србију прикупља у форми образаца прописаних од стране Фронтекса, у оквиру Мреже за анализу ризика на Западном Балкану. Разлози су дефинисани у складу са нашим законодавством.

боравцима, највише је држављана Авганистана, као и предходне године, а услед повећаног прилива миграната из Авганистана и Пакистана које је почело још 2015. године.

Табела 26: Број лица којима је изречена мера отказа боравка у 2016. и 2017. години, према држављанству

Држављанство лица	2016.		Држављанство лица	2017.	
	Број лица	%		Број лица	%
Авганистан	2.404	38,6	Авганистан	1.178	35,3
Пакистан	743	11,9	Пакистан	572	14,1
Ирак	719	11,5	Сирија	182	5,0
Сирија	606	9,7	Ирак	316	8,0
Иран	237	3,8	Иран	142	4,5
Турска	151	2,5	Албанија	136	4,3
Алжир	148	2,4	Алжир	135	4,2
Албанија	135	2,2	Турска	119	3,9
Мароко	132	2,1	Бугарска	117	3,8
Бугарска	121	1,9	Македонија	74	2,3
Румунија	81	1,3	Румунија	63	2,0
Бангладеш	77	1,2	Либијска Џамахирија	61	1,8
Остало	677	10,9	Остало	622	10,7
Укупно	6.231	100	Укупно	3.717	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

У односу на 2016. годину, када је заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије изречена у 164 случаја, у 2017. години се уочава смањење на 84. Међу овим лицима највише је држављани Пакистана (преко 18,6%), Албаније (9,3%) и Авганистана (5,81%%).

Табела 27: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према држављанству, 2017. година

Држављанство лица	Број лица	%
Пакистан	16	18,60%
Албанија	8	9,30%
Авганистан	5	5,81%
Сирија	5	5,81%
Бугарска	3	3,49%
Иран	3	3,49%
Немачка	3	3,49%
Румунија	3	3,49%
Сомалија	3	3,49%
Белгија	2	2,33%
БиХ	2	2,33%
НР Кина	2	2,33%
Македонија	2	2,33%
Палестина	2	2,33%
Хрватска	2	2,33%
Алжир	1	1,16%

Аустрија	1	1,16%
Италија	1	1,16%
Мали	1	1,16%
Турска	1	1,16%
Уганда	1	1,16%
Остало	19	22,09%
Укупно	86	100

Извор: Министарство правде

Када се посматра старосна структура држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије у 2017. години, доминантну групу чине лица од 21 до 40 година старости (55,81%). Од укупног броја лица којима је изречена заштитна мера удаљења у 2017. години, већину чине мушкарци (77 лица). Најчешћи разлози за удаљење чине незаконит боравак у Републици Србији, прелазак границе изван граничног прелаза и незаконит прелазак државне границе.

Табела 28: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према старости, 2017. година

Старост лица	Број лица	%
14-20	18	20,93
21-40	48	55,81
41-60	15	17,44
Преко 60	4	4,65
Непознато	1	1,16
Укупно	86	100

Извор: Министарство правде

Табела 29: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према разлогу удаљења, у 2017. години

Разлог	Број лица	%
Члан 84. став 1. тачка 1) Закона о странцима (незаконит улазак у Србију)	18	18,95
Члан 85. став 1. тачка 3) Закона о странцима (незаконит боравак у РС)	24	25,26
Члан 84. став 1. тачка 2) Закона о странцима (лице није напустило РС у року који је одређен)	18	18,95
Члан 65. став 1. тачка 2) Закона о заштити државне границе (не поседовање исправе при преласку границе, избегавање контроле)	2	2,11

Члан 85. став 1. тачка 1) Закона о странцима (кретање изван простора одређеног на основу члана 5. Закона о странцима)	2	2,11
Члан 65. став 1. тачка 1) Закона о преласку државне границе и кретању у граничном појасу (прелазак границе изван граничног прелаза)	21	22,11
Члан 292. став 1. тачка 1) Царинског закона (пренос робе преко граничног прелаза када није отворен, сакривање робе)	1	1,05
Члан 86. став 1. тачка 1) и тачка б) Закона о странцима (неподношење захтева за продужење дозволе за боравак, не пријављивање промене адресе)	8	8,42
Члан 85. став 1. тачка 4) Закон о странцима	1	1,05
Укупно	95	100

Извор: Министарство правде

У 2017. години за 191 лице изречена је мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела. Посматрано по старосним групама, тренд се уопште није изменио у односу на 2016. годину, највећи проценат лица којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела је у групи од 18 до 30 година (43%), а затим у групи од 30 до 40 година (33%). Разврставањем по полној структури, увиђа се да је мера изречена за 165 мушкараца и 26 жене.

Табела 30: Држављани других држава и лица без држављанства којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела, према старости, 2017. година

Старост	Број
18-30	82
30-40	63
40-50	32
Преко 50	14
Укупно	191

Извор: Министарство правде

Мера безбедности протеривања из земље које су најчешће изречене су за 54 лица због неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога (члан 246 став 1. Кривичног законика) и за 33 лица због крађе (члан 203. КЗ), као и због других кривичних дела.

Асистирани добровољни повратак

Асистирани добровољни повратак и реинтеграција (АВР) је област деловања која је у Међународној организацији за миграције (ИОМ) развијена пре више од 20 година. У протеклој деценији ИОМ је помогао да се више од милион миграната широм света добровољно и безбедно врати у своје матичне земље. ИОМ сматра АВР за незаобилазан део свеобухватног приступа управљању миграцијама, који комбинује брзо различите елементе система управљања миграцијама, као што су ефикасно управљање границама, делотворно процесуирање азилних захтева и брз, достојанствен повратак и реинтеграцију за оне који се не квалификују или не траже међународну заштиту. У сарадњи са Владом Републике Србије, канцеларија ИОМ-а у Београду пружила је помоћ у добровољном повратку за 234 мигранта, који су се из Републике Србије вратили у своје земље порекла током 2017. године. Од укупног броја добровољно враћених, било је два малолетника без пратње и то један из Авганистана и један из Ирана. Највише враћених је из прихватних центара у Шиду (52), прихватног центра у Пршеву (44), прихватног центра у Обреновцу (36), центра за азил у Крњачи (20), итд.

Канцеларија ИОМ-а обезбедила је информације за повратак, медицински скрининг, превоз до земље порекла као и пријем и помоћ при повратку. Запослени на програму АВР интервјуисали су сваког мигранта, сарађивали са амбасадама да би обезбедили потребну документацију и користили глобалну мрежу ИОМ канцеларија да би организовали безбедан повратак миграната до крајњег одређишта.

Табела 31: Број остварених добровољних повратака у земље порекла у 2017. години

Земља порекла	Мушкарци	Жене	Деца	Самци	Породице	Укупно
Ирак	56	25	19	33	11	81
Пакистан	58			58		58
Авганистан	14	9	4 (*1)	11	2	23
Иран	18	2	*1	18		20
Алжир	16			15		16
Монголија	4	3	2		2	7
Куба	3	2		5		5
Гана	3	2		5		5
Азербејџан	3	1	2		1	4
Турска	2			2		2
Вијетнам	2			2		2
Индија	2			2		2
Сомалија	2			2		2
Тунис	2			2		2
Либан	1			1		1
Египат	1			1		1
Сомалија	1			1		1

Шри Ланка	1			1		1
Камерун	1					1
Укупно	190	44	27	158	16	234

Извор: Међународна организација за миграције (ИОМ)

3.3. Трговина људима

Подаци о жртвама трговине људима дати у овој тачки потичу из два извора – Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Центра за заштиту жртава трговине људима који је државна институција овлашћена да врши идентификацију жртава трговине људима. Подаци Министарства унутрашњих послова дати су на основу броја поднетих кривичних пријава против извршиоца кривичног дела трговине људима. Подаци Центра за заштиту жртава трговине људима дати су на основу спроведеног поступка идентификације, који се заснива на угрожености људских права жртве у ситуацији трговине људима, иако то не мора резултирати кривичним поступком за кривично дело трговине људима и осуђујућом пресудом за починиоца кривичног дела. Из тог разлога је број идентификованих жртава трговине људима у Републици Србији већи од података добијених од Министарства унутрашњих послова.

Према подацима Министарства унутрашњих послова, а на основу броја поднетих кривичних пријава против извршилаца кривичног дела трговине људима у току 2016. године оштећено је 31, а у току 2017. године 20 жртава трговине људима. Све обухваћене жртве трговине људима у 2017. години су држављани Републике Србије.

Табела 32: Жртве трговине људима према држављанству, 2016. и 2017. година

Држављанство	Број жртава	
	2016.	2017.
Р Србија	31	20
Укупно	31	20

Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 33: Жртве трговине људима према полу и старости, 2016. и 2017. година

Старост	2016.		2017.	
	Мушки	Женски	Мушки	Женски
До 14 година	-	-	-	7
14–18 година	-	5	-	6
Преко 18 година	3	23	-	7
Укупно	3	28	-	20

Извор: Министарство унутрашњих послова

Према подацима Министарства унутрашњих послова, у 2017. години најзаступљенији облик експлоатације је просјачење, где су изложене само жене (9).

Табела 34: Жртве трговине људима према врсти експлоатације и полу, 2016. и 2017. година

Врста експлоатације жртве	2016.		2017.	
	мушкарци	жене	мушкарци	жене
Сексуална експлоатација	-	26	-	6
Радна експлоатација	3	-	-	-
Експлоатација ради вршења кривичних дела	-	2	-	3
Експлоатација ради просјачења	-	-	-	9
Принудна удаја	-	-	-	1
Није дошло до експлоатације	-	-	-	1
Укупно	3	28	-	20

Извор: Министарство унутрашњих послова

Идентификација жртава трговине људима је организована као стручни поступак у оквиру Центра за заштиту жртава трговине људима који се спроводи према стандардима и правилима социјалног рада у систему социјалне заштите. Центар је од 2015. године, а ради усаглашавања са ЕУРОСТАТ-ом, увео извештавање о жртвама само у оквиру групе „идентификована жртва трговине људима” (више се не прави разлика на потенцијалне и експлоатисане, јер се у крајњој линији свуда евидентирају као жртве трговине људима).

У 2017. години формално је идентификовано 43 жртве трговине људима, од чега је 21 малолетна жртва и 22 пунолетне жртве. Међу малолетним жртвама, у преко 95% случајева експлоатисане су девојнице (само је један дечак). Особе женског пола експлоатисане су значајно више од мушкараца и чине 91% од укупног броја жртава. У 2017. години је највећа заступљеност жртава сексуалне експлоатације, а потом вишеструке експлоатације.

Табела 35: Приказ формално идентификованих жртава трговине људима према врсти експлоатације, узрасту и полу, 2017. година

Врста експлоатације	до 18 година		преко 18 година		УКУПНО
	Ж.	М.	Ж.	М.	
Сексуална експлоатације	12		9		21
Вишеструка експлоатација	3		7		10
Принуда на просјачење	2	1		1	4
Радна експлоатација			2	2	4
Принуда на брак	3				3
Принуда на врење кривичних дела			1		1
МЕЋУЗБИР	20	1	19	3	43

УКУПНО	21	22	
---------------	-----------	-----------	--

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Србија је земља порекла и земља експлоатације жртава трговине људима. И 2017. године идентификоване жртве трговине људима су претежно држаљани Републике Србије који чине 93% од укупног броја идентификованих жртава.

Повећан је број држављана Србије који су експлоатисани у иностранству и износи 35% посто од укупног броја жртава држављана Републике Србије (транснационална трговина људима). Држављани Србије експлоатисани су у Словенији (жртве сексуалне и радне експлоатације, женског пола), Француској, Аустрији, Шведској, Италији, Босни и Херцеговини, Немачкој, Данској и Белгији, док је једна жртва експлоатисана је у 2 државе (Француска и Италија). Страни држављани (Авганистан, Македонија и Црна Гора) експлоатисани у својим државама, а у Републици Србији су идентификовани као жртве трговине људима (уалзе у приказ националне трговине људима). У транснационалној трговини људима скоро је подједнако заступљена вишеструка експлоатација, сексуална и радна експлоатација и пунолетне жртве трговине људима које чине 86% жртава транснационалне трговине људима.

Током 2017. године примљено је укупно 14 пријава сумње на трговину људима међу мигрантима. У свих 14 случајева започето је са иднетификацијом. До краја 2017. године, идентификована је 1 жртва трговине људима, дечак који је жртва вишеструке сексуалне експлоатације. У 3 случаја је закључено да се не ради о жртви трговине људима, док је 10 случајева још увек у току идентификације.

Табела 36: Приказ структуре идентификованих жртава трговине људима у односу на земљу експлоатације и узраст, 2017. година⁶

Држава	Малолетни	Пунолетни	Укупно
Србија	18	8	26
Словенија		3	3
Француска		5	5
Аустрија		1	1
Црна Гора		1	1
Шведска		1	1
Италија		1	1
БиХ		1	1
Немачка		1	1
Данска	1		1
Авганистан	1		1
Македонија		1	1
Белгија	1		1

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

⁶ Бројеви у табели не приказују број физичких лица, с обзиром да су неке жртве експлоатисане у више земаља. Једна држављанка РС експлоатисана је у 2 државе (Француска и Италија)

У току 2017. године од стране полицијских службеника Министарства унутрашњих послова поднете су кривичне пријаве против 20 лица (15 мушкараца и 5 жена) за извршено кривично дело трговина људима из члана 388. Кривичног законика. Свих 20 лица су држављани Републике Србије.

У току 2017. године од стране првостепених судова у Републици Србији за кривично дело трговине људима из члана 388. Кривичног законика донето је укупно 54 пресуде, од чега је 41 правоснажно осуђујућих пресуда, а ослобађајућих пресуда има 6.

Табела 37: Број пресуда против лица која су починила трговину људима изречених у 2016. и 2017. години, према врсти пресуде

Врста пресуде	2016.	2017.
Осуђујућа-правоснажна	21	41
Осуђујућа-неправоснажна	5	7
Ослобађајућа	0	6
Укупно	26	54

Извор: Министарство правде

Посматрано према старосној структури, највећи број лица који је осуђен за кривично дело трговине људима је у старосном контингенту од 30 до 40 година.

Табела 38: Број лица која су осуђена за кривично дело трговине људима, према старости, 2017. година

Старост	Број
18-30	17
30-40	18
40-50	10
Преко 50	9
Укупно	54

Извор: Министарство правде

Б4. Статистике о присилним миграцијама и међународној заштити

4.1. Тражиоци азила

У 2017. години било је 6.195 изражених намера за азил у Републици Србији. Од тог броја било је 5.136 мушкараца (2.940 пунолетних и 2.196 малолетних) и 1.059 жена (628 пунолетних и 431 малолетних). Највећи број тражилаца азила долази из Авганистана (40,1%), Ирака (19%) и Пакистана (17,6%), а услед повећаног прилива миграната који долазе са Блиског Истока. Број тражилаца азила се драстично смањено у односу на 2016. годину када је износио 12.811.

Табела 39: Лица која су изразила намеру да траже азил у Републици Србији у 2017. години према држављанству

Држављанство	Број	%
Авганистан	2.483	40,1
Ирак	1.177	19,0

Пакистан	1.088	17,6
Иран	488	7,9
Сирија	369	6,0
Остало	590	9,4
Укупно	6.195	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупног броја лица која су изразила намеру да траже азил у Републици Србији у 2017. години, 2.627 лица су била малолетна, од чега 2.196 дечака и 431 девојчица. Од укупног броја малолетних лица која су изразила намеру да траже азил у Републици Србији било је 156 малолетних лица без пратње (149 дечака и 7 девојчица).

У 5.832 (94%) случајева, намера за азил изражена је у Подручним полицијским управама.

Табела 40: Исказане намере да се тражи азил према месту изражавања намере, 2017. година

Место изражавања намере да се тражи азил	Број лица
Прихватилиште за странце	26
Подручне полицијске управе	5.832
Прихватни центар Прешево	156
Гранични прелаз (линија)	77
Канцеларија за азил	17
Аеродром „Никола Тесла“	87
Казнено поправни завод	/
Укупно	6.195

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупно 6.195 изражених намера да се тражи азил свега 235 лица, односно само 3,8% од укупног броја лица поднело је захтев за азил. Од укупно поднетих захтева за азил, око 40% чине држављани Пакистана и Авганистана.

Табела 41: Број поднетих захтева за азил према држављанству, 2017. година

Држављанство	Број лица	%
Пакистан	49	20,6
Авганистан	48	20,4
Ирак	30	12,8
Куба	30	12,8
Сирија	16	6,8
Остало	62	26,6
Укупно	235	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

4.2. Одлуке првостепеног органа о захтевима за азил

Статистика о азилној процедури показује да је за највећи број тражилаца азила обустављен поступак, што је последица чињенице да већина лица наставља да мигрира даље, не сачекавши одлуку у првом степену о захтеву за азил.

Након саслушања, Канцеларија за азил доноси одлуку о захтеву за азил и то одлуку којом усваја захтев за азил и признаје странцу право на уточиште или супсидијарну заштиту или доноси одлуку којом одбија захтев за азил кад утврди да је захтев неоснован или да постоје разлози за ускраћивање права на азил. У 2017. години Канцеларија за азил је донела 6 одлука којима усваја захтев за азил (за 14 лица), 42 одлука којима се одбацује захтев за азил (за 53 лица) и 112 закључака о обустављању поступка (за 159 лица), јер су тражиоци азила након подношења захтева за азил напустили Центар за азил. У 2017. години је било 9 решења о одбијању захтева за азил (за 11 лица).

Канцеларија за азил је доделила уточиште за 3 лица (3 мушкарца) и то за једног држављанина Авганистана, једног држављанина Бурундија и једног држављанина Сирије. Такође, Канцеларија за азил је доделила супсидијарну заштиту за 11 лица (2 мушкарца и 4 жене) и то за 9 држављанина Либијске Цамахирије, једног држављанина Нигерије и једног држављанина Украјине. Није било малолетника без пратње којима је додељен азил у Републици Србији.

Табела 42: Првостепене одлуке о захтевима за азил према врсти одлуке у 2016. и 2017. години

Одлуке	2016.	2017.
Одбачени захтеви	49 за 64 лица	42 за 53 лица
Одбијени захтеви	16 за 49 лица	9 за 11 лица
Усвојени захтеви	26 за 40 лица	6 за 14 лица
Обустављени поступци	267 за 491 лице	112 за 159 лица
Закључак о одбацивању жалбе	4 за 4 лица	1 за 1 лице
Остало	146 за 371 лице	55 за 115 лица
Укупно	508 за 1019 лица	225 за 353 лица

Извор: Министарство унутрашњих послова

4.3. Одлуке другостепеног органа по изјављеној жалби на одлуке о захтевима за азил

Комисија за азил одлучује у другом степену по жалбама на одлуке Канцеларије за азил, а чини је председник и осам чланова које именује Влада на период од четири године. Комисија за азил је независна у свом раду и одлучује већином гласова од укупног броја чланова. Жалба се подноси у року до 15 дана од достављања првостепене одлуке тражиоцу азила или његовом пуномоћнику и има одложно дејство.

Мандат претходне Комисије за азил истекао је 16. септембра 2016. године и од тада па све до 23. марта 2017. године није постојао другостепени орган. У периоду од 23. марта до 23. јула 2017. године Комисија за азил је преузела у рад 57 жалби које су поднете у периоду док нови чланови нису изабрани. Од укупног броја жалби, 29 је усвојено и предмети су враћени првостепеном органу на поновно одлучивање, док је 28 жалби одбијено. Комисија током 2017. године није имала корективан утицај на рад Канцеларије за азил, нити је сама мериторно решавала о захтевима за азил.

4.4. Одлуке на основу управних спорова

Број лица чија је тужба одбачена у управном спору или код којих је дошло до обустављања поступка у 2017. години је 1 и у питању је мушко лице из Ирака. Број лица којима је Управни суд пресудом одбио тужбу на одлуку другостепеног органа по захтеву за азил као неосновану или у управном спору поништио управни акт и предмет вратио надлежном органу на поновно решавање у 2017. години је 29 (26 мушкараца и 3 жене). У питању су држављани Пакистана (6), Руске Федерације (5), Кубе (5), Ирака (4), Сирије (2), Ирана (2), Македоније (2), Гане (1), Авганистана (1) и Алжира (1).

4.5. Повратници по споразуму о реадмисији

Према евиденцији Министарства унутрашњих послова, у 2017. години, примљено је 3.458 захтева за реадмисију, од тога броја, 2.725 захтева је добило сагласност, а у истом периоду повратак је остварило 3.933 држављана Републике Србије.

Од укупног броја примљених захтева за реадмисију у 2017. години, 67,6% захтева поднето је из СР Немачке. Што се полне структуре тиче, 58% чине мушкарци. Када је у питању старосна структура, пунолетна лица чине 59%, а малолетна 41%.

Табела 43: Захтеви за реадмисију према држави, полу и старости повратника у 2017. години

Држава молиља	Мушкарци		Жене		Укупно
	малолетни	пунолетни	малолетни	пунолетни	
СР Немачка	564	685	540	549	2.338
Холандија	39	61	32	36	168
Аустрија	21	115	10	20	166
Белгија	13	68	11	38	130
Хрватска	19	53	16	28	116
Француска	12	54	11	18	95
Шведска	19	41	10	25	95
Швајцарска	16	34	12	24	86
БиХ	14	23	18	14	69
Црна Гора	/	31	/	1	32
Мађарска	4	15	5	3	27
Данска	8	9	2	3	22
Норвешка	1	12	2	3	18
Велика Британија	/	16	/	/	16
Луксембург	3	5	5	1	14
Румунија	1	11	/	1	13
Италија	/	7	1	4	12
Словачка	/	9	/	2	11
Бугарска	/	10	/	/	10

Шпанија	/	7	/	1	8
Грчка	/	4	/	/	4
Македонија	/	3	/	/	3
Словенија	/	2	1	/	3
Финска	/	1	/	/	1
Канада	/	1	/	/	1
Укупно	734	1.275	676	771	3.458

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 2: Захтеви за реадмисију према полу повратника, 2017. година

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупног броја одобрених захтева за реадмисију (2.725), у 2017. години, највећи број захтева одобрен је за повратак из СР Немачке (67%). Међу повратницима којима је одобрен захтев за реадмисију, мушкарци чине 57%, а жене 43%. Од укупног броја одобрених захтева већину чине пунолетна лица (59%). Међу 1.128 малолетника којима је одобрен захтев има 583 дечака и 545 девојчица.

Табела 44: Сагласности на захтеве за враћање држављана Републике Србије према Споразумима о реадмисији у 2017. години

Држава молиља	Мушкарци		Жене		Укупно
	малолетни	пунолетни	малолетни	пунолетни	
СР Немачка	441	512	433	436	1.822
Аустрија	21	109	10	20	160
Холандија	29	56	24	33	142
Хрватска	19	35	16	25	95
Шведска	18	40	10	25	93
Белгија	10	46	8	21	85
БиХ	13	22	16	13	64

Француска	10	32	11	10	63
Швајцарска	10	25	9	18	62
Црна Гора	/	27	/	1	28
Мађарска	3	14	3	3	23
Данска	8	8	2	3	21
Норвешка	1	7	2	1	11
Словачка	/	9	/	2	11
Бугарска	/	10	/	/	10
В. Британија	/	9	/	/	9
Шпанија	/	7	/	1	8
Италија	/	3	1	2	6
Грчка	/	3	/	/	3
Луксембург	/	2	/	1	3
Румунија	/	2	/	/	2
Словенија	/	2	/	/	2
Финска	/	1	/	/	1
Македонија	/	1	/	/	1
Укупно	583	982	545	615	2.725

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупног броја повратника по основу Споразума о реадмисији који су у 2017. години остварили повратак у Републику Србију (3.933), чак 94% вратило се у Републику Србију преко граничног прелаза СГП Београд (Аеродром „Никола Тесла“).

Табела 45: Број повратника по основу Споразума о реадмисији за 2017. годину у зависности на ком су граничном прелазу регистровани

Регионални центар (станица граничне полиције)	Број држављана Републике Србије
СГП Београд	3.687
Према БиХ	65
Према Хрватској	64
СГП Ниш	58
Према Мађарској	28
Према Црној Гори	25
Према Бугарској	5
Према Румунији	1

Према Македонији	0
Укупно	3.933

Извор: Министарство унутрашњих послова

У истом периоду Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла” се обратило 1.891 лица, односно 699 породица ради добијања информација и пружања помоћи приликом повратка.

Табела 46: Број повратника евидентираних у Канцеларији за реадмисију по полу, 2017. година

Лица/Породица	Укупно	Мушкарци	Жене
Број лица	1.891	1.025	866
Број породица	699		

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Највећи број повратника који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла” долази из СР Немачке (93%), док се на другом месту налази Шведска (1,75%). Уочавамо да се тренд из 2016. и 2015. године наставио и у 2017. години.

Табела 47: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према држави из које су враћени, 2017. година

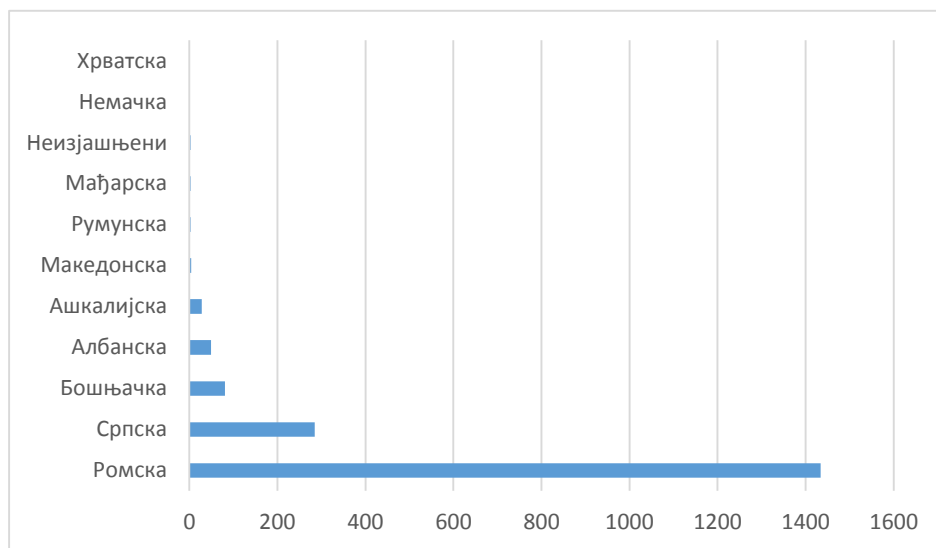
Држава	Број
Немачка	1.755
Шведска	33
Холандија	24
Аустрија	24
Француска	16
Луксембург	13
Швајцарска	11
Белгија	11
Данска	2
Шпанија	2
Укупно	1.891

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

У 2017. години Роми су били заступљени са 76% у укупном броју повратника по Споразуму о реадмисији евидентираних од стране Комесаријата за избеглице и миграције, на другом месту били су повратници српске националности заступљени са 15%. Можемо закључити да се тренд у односу на 2016. годину није променио.

Графикон 3: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према националности, 2017. година

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 48: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према старости, 2017. година

Старост	Број	%
Пунолетни	1.039	55
Малолетни	852	45
Укупно		100

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Такође, води се евиденција о образовном профилу и радном статусу повратника. Од укупног броја, 53,8% повратника је незапослено. Осталих 45,8% су деца и ученици и ако се осврнемо на 2016. годину, уочићемо да је ситуација била иста.

Образовна структура повратника може бити узрок незапослености, јер само 0,6% има завршену вишу школу и факултет, док је 10% особа без завршене школе, а 15,6% са непотпуном основном школом. Са завршеном основном школом је 19,7% повратника.

Табела 49: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према радном статусу, 2017. година

Радни статус	Број
Дете	574
Ученик	293
Запослен	3
Незапослен	1.017
Пензионер	2

Остало	2
Укупно	1.891

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 50: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према образовном статусу, 2017. година

Образовни статус	Број
Без школе	189
Непотпуна основна школа	295
Основна школа	373
Средња школа	155
Виша школа	9
Факултет	3
Остало	867
Укупно	1.891

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

4.5.1 Идентификовање и дефинисање скупа индикатора за процену реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији

Република Србија је изградила механизме на централном и локалном нивоу за спровођење различитих типова програма подршке повратницима. Такође, у циљу прикупљања података о повратницима Комесаријат за избеглице и миграције израдио је и посебан упитник који повратник добровољно попуњава у Канцеларији за реадмисију. На основу препорука експерта Европске Комисије са Peer Review мисије која је одржана у фебруару 2014. године, која је покривала кључне области за Поглавља 23 и 24, Комесаријат за избеглице и миграције је израдио скуп индикатора за процену реинтеграције повратника којима се мери ефикасност предузетих мера на пољу реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији. Развијање индикатора било је неопходно и да би се прикупили подаци о томе шта је конкретно урађено на одржавању безвизног режима и спречавању поновног одласка повратника по реадмисији у земље ЕУ и спречавању секундарних миграција. Извештавање по овим индикаторима је први пут било уврштено у Миграциони профил за 2015. годину.

Међутим, и поред поменутих активности међу највећим проблемима у адекватном планирању помоћи и свих будућих активности показао се недостатак свеобухватних евиденција о овој популацији. Овај проблем настаје пре свега због недостатка било какве законске обавезе да се повратници евидентирају, као и одсуства системског праћења добровољног повратка. Део ове категорије лица измиче званичним статистикама, а специфична истраживања која раде поједине организације и надлежне државне институције откривају само делове проблема.

Табела 51: Листа показатеља за праћење реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији у Републици Србији, 2017. година

ИНСТИТУЦИЈА	ПОКАЗАТЕЉИ	
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број јавних позива, пројеката и буџетских средстава од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја на локалном нивоу, који се односе на повратнике.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја је објавило 1 јавни позив на локалном нивоу који се односи на повратнике
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број повратника који су уписани у одговарајући разред (основна+ средња школа) + разврстаност по годинама и полу	Током школске 2017/18. године у основне и средње школе на територији Републике Србије уписно је укупно 378 ђака повратника по реадмисији (194 девојчица и 184 дечака). Ови подаци су збир података које су доставиле 12 школских управа са територије Републике Србије.
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број повратника који су попунили „упитник за разврставање/полазак у одговарајући разред /одговарајући ниво“	147 ђака повратника по реадмисији су попунили упитник за разврставање/полазак у одговарајући разред
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број захтева за изједначавање сведочанства и број захтева за признавање диплома	Број захтева за изједначавање сведочанства и признавање диплома је 67
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број стипендија, финансијске подршке и број бесплатних књига додељених повратницима	Од укупног броја смештајних капацитета, стипендија и кредита, МПНТР издваја до 10% за студенте и до 10% за ученике из осетљивих друштвених група. Током школске 2017/18. године није било пријављених за коришћење ових мера подршке по основу повратка по реадмисији. 175 ученика је добило уџбенике.
Министарство спољних	Број путних листова издатих	485 путних листова издато

послова	повратницима*	повратницима
Министарство спољних послова	Као генерални индикатор: број тражилаца азила из Републике Србије који аплицирају за азил у земљама ЕУ и земљама потписницама Шенгенског споразума (извор ДКП)	8.167
Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом	Број пројеката/програма финансираних из средстава буџета Републике Србије чији су директни корисници расељена и избегла лица, повратници по реадмисији, мигранти, азиланти и Роми, укључујући и број директних корисника наведених у подржаним пројектима/ програмима	<p>Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом извештава о утрошку средстава издвојених за програмске активности организација цивилног друштва, а кроз податке добијене из Упитника о утрошку буџетских средстава намењених удружењима и другим организацијама. На Упитник је одговорило преко 70% органа јавне управе. Према достављеним подацима, расељена и избегла лица су директни корисници у 138 програма/пројеката, повратници по реадмисији у 12 програма/пројеката, мигранти у 26 програма/пројеката, азиланти у 12 програма/пројеката, док су Роми директни корисници у 498 програма/пројеката.</p> <p>Напомена: Како Канцеларија није располагала траженим подацима за 2017. годину у тренутку писања овог извештаја, достављени су подаци за 2016. годину</p>
Заштитник грађана	Број пријављених случајева кршења људских права повратника по основу Споразума о реадмисији.	Није било пријављених случаја
Канцеларија за људска и мањинска права	Број ромских координатора (њихова дужност је да буду у контакту са заједницом Рома, да пружају медијацију и подршку, саветовање, да сарађују са невладиним сектором и јединицама локалне самоуправе) који су укључени у рад Савета за миграције и/или програме	Према подацима Асоцијације координатора за ромска питања, у Републици Србији је у току 2017. године ангажовано укупно 43 ромска координатора од којих су 9 запослени на неодређено време, а остали по разним другим основама.

	подршке повратницима по споразуму о реадмисији.	
НСЗ	Број лица која су се изјаснила као повратници и налазе се на евиденцији незапослених лица	65
НСЗ	Број развијених индивидуалних планова запошљавања лица која се налазе на евиденцији незапослених лица, а која су се изјаснила као повратници	83
НСЗ	Број лица корисника активних мера запошљавања, а која су се изјаснила као повратници (укључујући и врсту активних мера)	Сајмови запошљавања - 6 Мотивационо-активациона обука за лица без квалификација и нискоквалификована лица – 6 Информисање о могућностима за развој каријере (ЦИПС) – 1 Селекција - 1 Функционално основно образовање одраслих - 1
Министарство здравља	Број здравствених књижица издатих повратницима по Споразуму о реадмисији	Министарство здравља, односно Републички фонд за здравствено осигурање не располаже податком колико је повратника обухваћено здравственим осигурањем, односно колико њих је по повратку добило здравствене књижице, с обзиром да не постоји посебан основ осигурања – повратник по основу Споразума о реадмисији.
Министарство здравља	Повратници имају изабраног лекара посредством система здравствене заштите. Значајан показатељ може да буде број повратника које сваки изабрани лекар прати.	Изабраног лекара бира осигурано лице и како не постоји посебан основ осигурања (повратник по Споразуму о реадмисији), не може се прецизно пратити колико је повратника обухваћено обавезним осигурањем и колико је изабрало лекара.
Министарство здравља	Број жалби упућених заштитнику права пацијената од стране повратника када је у питању остваривање права која произилазе из здравствене заштите + просечно време потребно за решавање ових спорова	Министарство здравља не располаже подацима о броју жалби упућених заштитнику права пацијената (саветнику пацијената, заштитнику права осигураних лица, здравственој инспекцији) од стране повратника, а у вези са остваривањем права из области

		здравствене заштите, с обзиром да ни једним прописом или неким другим актом није ни утврђена обавеза таквог разврставања обраћања.
Министарство здравља	Број обучених здравствених медијатора и број повратника које прати сваки здравствени медијатор. (здравствени медијатори су специјално обучени да раде са Ромима/повратницима по основу споразума о реадмисији)	/
КИРС	Број јавних позива, одобрених пројеката посвећених повратницима, укључујући и број корисника обухваћен пројектима (финансираних од стране КИРС-а) за јединице локалне самоуправе (број укључених општина, такође)	У 2017. години КИРС је спровео један Јавни позив намењен општинама које на својој територији имају повратнике по споразуму о реадмисији који су у потреби. На овај начин је подржано укупно 16 јединица локалне самоуправе, од којих 6 пројекта за доделу помоћи намењене за завршетак или адаптацију стамбеног објекта набавком грађевинског материјала где је помоћ добило укупно 21 породица, 2 пројекта за доделу помоћи за куповину сеоске куће са окућницом где је помоћ добило укупно 2 породице и 8 пројеката за доделу средстава намењених за набавку и доделу робе и материјала за покретање, развој и унапређење доходних активности у пољопривредној, занатској, услужној или другој области где је помоћ добило укупно 49 породица.
КИРС	Број јавних позива/пројеката посвећених повратницима (финансираних од стране КИРС-а) намењених организацијама цивилног друштва	3 јавна позива у 2017. години подржано је укупно 3 пројекта који се тичу реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији.
КИРС	Број повратника регистрованих на београдском аеродрому (Никола Тесла) од стране	1.891 лица, односно 699 породица регистровано је на београдском аеродрому.

	Канцеларије за реадмисију	
КИРС	Подршка КИРС-а пружена локалним самоуправама у циљу ревидирања постојећих локалних акционих планова који укључују повратнике	Од укупно 156 општина/градова које су усвојиле ЛАП њих 104 је ревидирало и прошило ЛАП са категоријом повратника по основу Споразума о реадмисији
КИРС	Број дистрибуираних информатора посвећених правима и обавезама повратника по основу споразума о реадмисији	У 2017. години КИРС је дистрибуирао укупно 3.400 информатора посвећених правима и обавезама повратника по основу споразума о реадмисији.
КИРС	Број људи смештених од стране КИРС-а у центре за ургентни прихват (у случају неопходности/хитне потребе) + просечно остајање + укупан број додељених финансијских надокнада повратницима од стране КИРС-а	у центру за интервентни прихват боравило је укупно 23 лица у 2017. години Просечно остајање у центру за ургентни прихват око 6 месеци 26 новчаних помоћи је додељено укупно у 2017. години (укупно 458.000 РСД)
КИРС	Учесталост састанака Тима (представника различитих министарстава) за имплементацију Стратегије за реинтеграцију повратника. Општи индикатор (није директно повезан за услугама које су доступне повратницима)	0
КИРС	Број чланака (у штампаним медијима) посвећених повратницима	28 чланака посвећених повратницима
Све релевантне институције	Број државних службеника који су/ће бити задужени за повратнике по основу споразума о реадмисији у оквиру различитих министарстава/државних тела	КИРС – 6 државних службеника задужених за повратнике по реадмисији МСП - Путне листове у ДКП Р. Србије повратницима по основу Споразума о реадмисији издаје службеник – сарадник за конзуларне послове, а потписује шеф ДКП или лице које он овласти. Србија има 24 ДКПа у иностранству. КЉМП –према систематизацији радних места у Канцеларији за људска и мањинска права,

		<p>овлашћен за поступање за повратнике по основу споразума о реадмисији је 1 (један) државни службеник и то референт за пружање помоћи угроженим мигрантским групама.</p> <p>Министарство здравља – сходно Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству здравља не постоји систематизовано радно место којим је одређени државни службеник задужен само за повратнике по Споразуму о реадмисији, већ је радно место за праћење стања у области здравственог осигурања.</p>
Све релевантне институције	Број организационих јединица / деконцентрисаних организационих јединица овлашћених за поступање према повратницима по основу Споразума о реадмисији.	КИРС има једну ужу унутрашњу организациону јединицу која се бави прихватом, збрињавањем и повратницима по реадмисији.
Све релевантне институције	Број повратника којима је обезбеђена бесплатна правна помоћ/саветовање за повратнике	<p>Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом не располаже подацима о броју повратника којима је обезбеђена бесплатна правна помоћ/саветовање.</p> <p>КЉМП – према подацима Канцеларије за људска и мањинска права у 2017. години је 1.131 одраслом повратнику понуђена могућност пружања саветодавне помоћи, укључујући и правну помоћ.</p>

*С обзиром на то да су надлежни органи Савезне Републике Немачке, али и других земаља чланица ЕУ, започели са враћањем тражиоца азила из Србије са путним листом ЕУ, приказан број издатих путних листова по Споразуму о реадмисији у дипломатско-конзуларним представништвима Републике Србије треба узети са резервом у смислу показатеља реинтеграције повратника у Републику Србију по овом основу.

4.6. Избеглице према Закону о избеглицама

У 2017. години у Републици Србији живело је 27.802 избеглица. Највећи број избеглица је из Хрватске (68,5%). У периоду између 2016. и 2017. године избегличка популација смањена је за 1.655 лица.

Табела 52: Избегличка популација у Републици Србији према држави порекла, 2016. и 2017. година

Држава порекла	2016.	2017.
Хрватска	20.256	19.038
БиХ	9.161	8.764
Словенија	1	/
Македонија	39	/
Укупно	29.457	27.802

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Подаци о старосној структури указују на значајну заступљеност старијих старосних кохорти, односно лица старијих од 65 година (58,81%).

Табела 53: Избегличка популација у Републици Србији према старости, 2017. година

Старост	%
0-14	0,12
15-29	6,43
30-39	9,52
40-49	8,59
50-64	16,53
65+	58,81
Укупно	100

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Према подацима Комесаријата, од укупног броја избеглица у 2017. години, највећи број избеглица живи у Београдском округу (25,4%), затим у Јужно-Бачком (16,9%) и Сремском (15%). У односу на 2016. годину, слика уопште није промењена што се тиче заступљености по окрузима.

Табела 54: Број избеглица по окрузима у Републици Србији, 2017. година

Назив округа	Број избеглица
Северно-Бачки	840
Средње-Банатски	803
Северно-Банатски	299
Јужно-Банатски	1.159
Западно-Бачки	2.022
Јужно-Бачки	4.695
Сремски	4.180

Мачвански	2.110
Колубарски	323
Подунавски	361
Браничевски	418
Шумадијски	521
Поморавски	430
Борски	164
Зајечарски	199
Златиборски	419
Моравички	358
Рашки	364
Расински	226
Нишавски	360
Топлички	93
Пиротски	71
Јабланички	131
Пчињски	83
Косовски	12
Косовско Митровачки	85
Београд	7.075
Република Србија укупно	27.802

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

4.7. Интерно расељена лица (ИРЛ)

У 2017. години у Републици Србији живи 201.047 лица расељених са АП Косова и Метохије. На територији Београда живи 58.137 интерно расељених лица. Што се осталог дела Републике Србије тиче, највећа заступљеност интерно расељених лица је у Рашком, Шумадијском, Топличком, Нишавском, Пчињском и Подунавском округу. У погледу етничке структуре, најбројнији међу расељеним лицима су Срби, а затим Роми, док Горанци, Бошњаци/Муслимани, Црногорци и остали чине мањински део популације.

Табела 55: Број интерно расељених лица по окрузима у Републици Србији, 2017. година

Назив округа	Број
Северно-Бачки	2.849
Средњо-Банатски	1.025
Северно-Банатски	230
Јужно-Банатски	1.953
Западно-Бачки	666
Јужно-Бачки	5.211
Сремски	1.175

Мачвански	989
Колубарски	875
Подунавски	11.096
Браничевски	2.295
Шумадијски	15.589
Поморавски	8.201
Борски	1.287
Зајечарски	1.659
Златиборски	1.764
Моравички	3.943
Рашки	30.438
Расински	9.330
Нишавски	11.799
Топлички	12.093
Пиротски	587
Јабланички	6.564
Пчињски	11.292
Београд	58.137
Република Србија укупно	201.047

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

У току 2017. године у АП Косово и Метохију су се вратила 498 лица (423 подржано и 75 спонтано, док се организовано нико није вратио).

Старосна структура повратника показује да се вратио највећи број деце 0-14 година и то вероватно са родитељима (30,5%).

Табела 56: Расељена лица која су се вратила у АП Косово и Метохију према општини повратка, полу и старости у 2017. години

Општина повратка	Пол	Свега	Старосна структура				
			0-14	15-29	30-49	50-64	65+
Општина Њаковица	Жене	16	6	5	2	2	1
	Мушкарци	15	4	5	3		3
Општина Гњилане	Жене	12	5	4	3		
	Мушкарци	9	4	3	2		
Општина Приштина	Жене	35	11	10	8	3	3
	Мушкарци	34	12	8	11	3	
Општина Исток	Жене	16	1	2	6	2	5
	Мушкарци	32	1	8	5	12	6
Општина Косовска Каменица	Жене	4	2	1	1		
	Мушкарци	2		2			
Општина Клина	Жене	0					
	Мушкарци	2					2
Општина Витина	Жене	2		1			1
	Мушкарци	2			2		
Општина Косово Поље	Жене	5	2	1	1		1
	Мушкарци	5	3		2		
Општина Липљан	Жене	6	3	1	1		1
	Мушкарци	4	2	1	1		
Општина Косовска Митровица	Жене	22	9	2	7	1	3
	Мушкарци	14	3	4	4	1	2
Општина Ново Брдо	Жене	5	1	1	2	1	
	Мушкарци	6	1	2	2	1	
Општина Обилић	Жене	26	6	9	5	5	1
	Мушкарци	42	11	15	11	3	2
Општина Ораховац	Жене	6	1	4	1		
	Мушкарци	3	1	1	1		
Општина Пећ	Жене	31	17	6	6	1	1
	Мушкарци	23	5	10	5	3	
Општина Призрен	Жене	6	1		1	1	3
	Мушкарци	3	1			1	1
Општина Штрпце	Жене	13	2	3	3	3	2
	Мушкарци	13	2	2	5	2	2

Општина Урошевац	Жене	41	1	14	8	2	2
	Мушкарци	43	2	9	1	3	1
Укупно		498	152	134	119	50	43

Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 57: Расељена лица која су се вратила на АП Косово и Метохију у 2017. години – према општини и начину повратка

Општина повратка	Број лица	Начин повратка			
	Укупно	Подржан	Организован	Спонтан	Остало
Општина Ђаковица	31	28	/	3	/
Општина Гњилане	21	18	/	3	/
Општина Приштина	69	65	/	4	/
Општина Исток	48	33	/	15	/
Општина Косовска Каменица	6		/	6	/
Општина Клина	2		/	2	/
Општина Витина	4	1	/	3	/
Општина Косово Поље	10	10	/		/
Општина Липљан	10	7	/	3	/
Општина Косовска Митровица	36	36	/		/
Општина Ново Брдо	11		/	11	/
Општина Обилић	68	68	/		/
Општина Ораховац	9		/	9	/
Општина Пећ	54	54	/		/
Општина Призрен	9	7	/	2	/
Општина Штрпце	26	2	/	2	/
Општина Урешевац	84	7	/	12	/
Укупно	498	423	/	75	/

Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Б5. Статистика о унутрашњим миграцијама

Према процени Републичког завода за статистику укупан број становника у Републици Србији током протеклих 17 година се константно смањује. Број становника за 2017. годину у Републици Србији је процењен на дан 1.1.2017. године и износи 7.040.272.

Табела 58: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2017. године, према типу насеља и полу

	Укупно становништво			Градско становништво			Сеоско становништво		
	Укупно	Мушко	Женско	Укупно	Мушко	Женско	Укупно	Мушко	Женско
2001	7.503.433	3.648.533	3.854.900	4.215.583	2.016.029	2.199.554	3.287.850	1.632.504	1.655.346
2002	7.500.031	3.647.190	3.852.841	4.233.303	2.023.817	2.209.486	3.266.728	1.623.373	1.643.355
2003	7.480.591	3.637.789	3.842.802	4.239.980	2.026.423	2.213.557	3.240.611	1.611.366	1.629.245
2004	7.463.157	3.629.194	3.833.963	4.249.544	2.030.310	2.219.234	3.213.613	1.598.884	1.614.729
2005	7.440.769	3.618.040	3.822.729	4.257.878	2.033.178	2.224.700	3.182.891	1.584.862	1.598.029
2006	7.411.569	3.603.698	3.807.871	4.263.386	2.034.616	2.228.770	3.148.183	1.569.082	1.579.101
2007	7.381.579	3.588.957	3.792.622	4.270.400	2.037.012	2.233.388	3.111.179	1.551.945	1.559.234
2008	7.350.222	3.573.814	3.776.408	4.275.245	2.038.642	2.236.603	3.074.977	1.535.172	1.539.805
2009	7.320.807	3.560.048	3.760.759	4.279.035	2.039.934	2.239.101	3.041.772	1.520.114	1.521.658
2010	7.291.436	3.546.374	3.745.062	4.283.985	2.041.975	2.242.010	3.007.451	1.504.399	1.503.052
2011	7.258.753	3.530.924	3.727.829	4.286.114	2.042.566	2.243.548	2.972.639	1.488.358	1.484.281
2012	7.199.077	3.505.713	3.693.364	4.273.980	2.039.174	2.234.806	2.925.097	1.466.539	1.458.558
2013	7.166.552	3.489.683	3.676.869	4.272.061	2.037.554	2.234.507	2.894.491	1.452.129	1.442.362
2014	7.131.787	3.472.746	3.659.041	4.270.367	2.035.772	2.234.595	2.861.420	1.436.974	1.424.446
2015	7.095.383	3.455.335	3.640.048	4.267.079	2.033.446	2.233.633	2.828.304	1.421.889	1.406.415
2016	7.076.372	3.446.258	3.630.114	4.264.826	2.031.983	2.232.843	2.811.546	1.414.275	1.397.271
2017*	7.040.272	3.429.027	3.611.245	4.259.678	2.029.094	2.230.584	2.780.594	1.399.933	1.380.661

Извор: РЗС *Процењен број становника 1. Јануар 2017.

Подаци о унутрашњим миграцијама се прикупљају за сва лица која се трајно пресељавају унутар граница Републике Србије (без података за АП Косово и Метохију) и потом подносе пријаву - одјаву пребивалишта Министарству унутрашњих послова у чијој је надлежности вођење евиденције пребивалишта. Подаци у табелама број 61, 62, 63 и 64 су за 2016. годину.

Табела 59: Упоредни преглед досељеног и одсељеног становништва у Републици Србији према полу, 2016. година

		2016.		
		Укупно	Мушко	Женско
Србија-север (Београдски регион и Регион Војводине)	Досељено	78.931	35.613	43.318
	Одсељено	72.585	32.965	39.620

Србија-југ (Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне Србије)	Досељено	46.751	19.428	27.323
	Одсељено	53.097	22.076	31.021

Извор: РЗС

Табела 60: Мигрантско становништво према типу насеља и полу, 2016. година (унутрашње миграције)

Област	Тип насеља	Досељено у %		Одсељено у %	
		Мушко	Женско	Мушко	Женско
Србија-север	Градска	80	78	78	74
	Остала	20	22	22	26
Србија-југ	Градска	52	49	51	46
	Остала	48	51	49	54
Република Србија	Градска	70	67	67	62
	Остала	30	33	33	38

Извор:РЗС

Табела 61: Мигрантско становништво по полу, 2016. година (унутрашње миграције)

Област	Досељено у %		Одсељено у %	
	Мушко	Женско	Мушко	Женско
Србија-север	45	55	45	55
Србија-југ	42	58	42	58
Република Србија	44	56	44	56

Извор:РЗС

Табела 62: Мигрантско становништво према старосним групама у Републици Србији, 2016. година (унутрашње миграције)

Старост	Република Србија	Србија-север	Србија-југ
	Досељени		
0-14	18.346	11.936	6.410
15-64	96.296	60.371	35.925
65 и више	11.040	6.624	4.416
	Одсељени		
0-14	18.346	11.996	6.350
15-64	96.296	54.140	42.156
65 и више	11.040	6.449	4.591

Извор: РЗС

Б6. ЗАКЉУЧАК

- У погледу имиграције, Република Србија још увек није земља дестинације. Државе из којих долази највише имиграната у 2017. години су НР Кина, Руска Федерација и Македонија. Слика се није променила у односу на 2015. и 2016. годину.
- Након ступања на снагу јединственог Споразума о реадмисији са ЕУ 1. јануара 2008. године, велики број држављана Републике Србије бива враћен из земаља ЕУ. Међу овим лицима има особа које су изгубиле законски основ боравка на територији неке од држава чланица ЕУ, али се ипак доминантно ради о лицима која су затражила азил на територији држава чланица ЕУ након визне либерализације. Од укупног броја примљених захтева за реадмисију, у 2017. години, највише је поднето из СР Немачке, Холандије, Аустрије и Белгије. Највећи број повратника који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла” је из СР Немачке и Шведске, те се ни ту слика није променила у односу на 2016. годину.
- Највећи број изражених намера за азил поднет је у подручним полицијским управама (94%). Од укупног броја изражених намера, само 3,8% лица је поднело захтев за азил.
- У Републици Србији је још увек актуелно питање избеглишта и интерног расељења. Увиђа се да се број избеглица смањило за 1.655 у односу на 2016. годину, док се број ИРЛ смањило за 2.093. Имајући у виду немогућност одрживог повратка, интерно расељење остаје велики изазов за Републику Србију. Смањење броја избеглица, није резултат повратка тих лица у државе претходног пребивалишта, већ процеса интеграције у Републици Србији.
- Према процени Републичког завода за статистику, укупан број становника у Републици Србији током протеклих 17 година се константно смањује. То је делимично узроковано ниским, односно негативним природним прираштајем, што је последица ниског наталитета (међу најнижим у европским земљама) и високог морталитета, депопулацијом аграрних крајева, као и одливом становништва у иностранство (економске миграције, одлив мозгова, итд.) на привремени рад/боравак који све више има карактер трајног останка, а који је стално присутан слабијег или јачег интензитета.
- У погледу спољних миграција Република Србија је традиционално емиграционо подручје. Она данас бележи јасан негативни миграциони салдо. Криза рађања и њене последице везане за старење популације и отворену депопулацију ће се наставити и продубити у времену које долази.

Ц1. Профил управљања миграцијама у Републици Србији

Међународна организација за миграције (ИОМ) је, у сарадњи са Аналитичким тимом „Економиста”, у 2016. години, покренула и развила Индекс управљања миграцијама (МГИ) чији је циљ идентификовање добрих пракси и недостатака у области миграција како би помогла земљама у јачању институционалних капацитета и изради нових политика и програма. ИОМ је наставио са другом фазом Индекса, односно са индикаторима за управљање миграцијама, у којој је произведен профил Републике Србије. За овај извештај су коришћени ИОМ индикатори који су примењени у изради профила у 15 држава.

У октобру 2017. године израђен документ, односно профил Републике Србије који описује области којима се добро управља и оне области структура управљања миграцијама у Републици Србији које би се могле унапредити, а у складу са проценом на основу шест домена Показатеља управљања миграцијама. Они се односе на права миграната, приступ „учешће свих органа власти“, партнерства, друштвено-економску добробит мигранта, димензију кризе која се односи на мобилност и безбедне и уређене миграције.

У делу који се тиче поштовања међународних стандарда и остваривање права миграната, приказане су области којима се добро управља и оне које се могу унапредити. Области којима се добро управља - сви странци, укључујући и раднике мигранте, који имају боравиште или пребивалиште у Србији имају право на здравствену заштиту, на основу члана 3. Закона о здравственој заштити. Услуге здравствене заштите, као и основно и средње образовање су доступни и бесплатни. Мигранти без докумената имају право на хитну медицинску помоћ.

Важеће законодавство у Србији омогућава лицима која нису њени држављани, а којима је одобрен привремен боравак или стално настањење у Србији и лицима којима је одобрен азил да могу да поднесу захтев за издавање радне дозволе.

Они који законито бораве у Србији имају право да поднесу захтев за одобрење сталног настањења уколико испуњавају неки од следећих услова: законит боравак најмање пет година у Србији; или је најмање три године у браку са држављанином Републике Србије, или странцем који има стално настањење; или је српског порекла (има породичне корене у Србији); или је малолетник (испод 18 година старости) на привременом боравку у Србији, а најмање један од родитеља је држављанин Републике Србије или странац који има одобрено стално настањење (уз сагласност другог родитеља).

Сви странци којима је одобрено стално настањење могу да се пријаве за добијање држављанства Републике Србије под одређеним условима који укључују, али се не ограничавају на то: да је резидент најмање три године непрекидно имао пријављено пребивалиште у Србији; да је резидент најмање три године у брачној заједници са држављанином Републике Србије и да му је одобрено стално настањење у Србији; да

има отпуст из страног држављанства или да поднесе доказ да ће добити отпуст ако буде примљен у држављанство Републике Србије; и да резидент поднесе писмену изјаву да Републику Србију сматра својом државом. Спајање са породицом је доступно онима који немају држављанство, али имају одобрење сталног настањења или привременог боравка или онима којима је одобрен азил у земљи.

Области које се могу унапредити - иако Србија има бројне прописе који се односе на остваривање права миграната, у складу са Законом о државним службеницима (члан 45.), само држављанима Србије је дозвољено да раде као државни службеници у јавном сектору. Међутим, страним држављанима је дозвољено да раде у државним или јавним предузећима. Тренутно, само држављани Србије могу да гласају и буду бирани на изборима, како на локалном, тако и на централном ниову.

Области којима се добро управља у **формулисању политика користећи доказе и приступ „учешће свих органа власти“** - циљевима и приоритетима целокупне миграционе политике Србије руководи Комесаријат за избеглице и миграције. Поред Комесаријата, ту је још неколико других министарстава која су укључена у управљање миграцијама укључујући Министарство унутрашњих послова, Министарство спољних послова, Министарство правде и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

На централном ниову, координација између државних институција се обезбеђује преко неколико међуресорних тела. Координационо тело за праћење и управљање миграцијама је задужено за давање смерница о раду министарстава и посебних организација, за дефинисања циљева и приоритета миграционе политике, као и за праћење миграција и управљање њима на националном ниову. Савет за реинтеграцију повратника по основу споразума о реадмисији предлаже политике, мере и активности за реализацију прихвата, збрињавање и интеграцију повратника по основу споразума о реадмисији. Други релевантни координациони механизми укључују: Комисију за координацију процеса трајне интеграције избеглица из Босне и Херцеговине и Хрватске, ад-хоц Радна група за решавање проблема мешовитих миграционих токова и техничка радна група за израду Миграционог профила.

На локалном ниову, у свакој општини у Републици Србији постоји Савет за миграције, као и Повереништво за избеглице и миграције којима се мигранти могу обратити за помоћ и који ће их упутити на надлежне органе или на невладине организације који пружају различите врсте помоћи. Савет за миграције такође обавља послове који се односе на: праћење и извештавање Комесаријата о миграцијама на територији аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Планирање политике на локалном ниову је обезбеђено локалним акционим плановима (ЛАП) који су стратешки и акциони документи јединица локалне самоуправе којима се одређују потребе избеглица, интерно расељених лица, повратника, миграната којима није одређен статус и тражилаца азила и предвиђају мере, активности и финансијска средства за унапређење њиховог положаја.

Миграциони стратешки оквир чини неколико стратегија, укључујући Стратегију за управљање миграцијама, Стратегију супростављања илегалним миграцијама у Републици Србији за период 2009 – 2014. године, Стратегију реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији, Стратегију интегрисаног управљања границом у

Републици Србији, Стратегију борбе против трговине људима у Републици Србији, Националну стратегију за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период 2015-2020, Стратегију очувања и јачања односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону и Стратегију одрживог опстанка и повратка на Косово и Метохију.

Закон о управљању миграцијама регулише управљање миграцијама. Други релевантни закони као што су Закон о странцима (2008), Закон о азилу (2007) и Закон о избеглицама (2002) регулишу одређена права и помоћ у смислу приступа смештају, здравственој заштити, образовању и раду. Комесаријат за избеглице и миграције од 2010. године једном годишње прикупља и објављује податке о миграцијама у Миграционом профилу Републике Србије.

Део који се тиче укључивања партнера, како би се решавала миграциона и са њима повезана питања, такође има области којима се добро управља. Република Србија је обезбедила основу за ефикасно управљање миграцијама тиме што је приступила различитим међународним конвенцијама које се односе на заштиту права миграната. У складу са Споразумом о стабилизацији и придруживању који су Република Србија и државе чланице Европске уније потписале 2008. године, Република Србија ради на усклађивању свог националног законодавства са законодавством Европске уније како би олакшала спровођење међународних обавеза и стандарда.

Република Србија је активно укључена у међународну и регионалну сарадњу. Ова земља је чланица Међународне организације за миграције (ИОМ), Високог Комерсеријата Уједињених нација за избеглице (УНХЦР), Глобалног форума за миграције и развој (ГФМД), Будимпештанског процеса, Прашког процеса, Регионалног савета за сарадњу и Регионалне иницијативе за питања миграције, азила и избеглица (МАРРИ). Посебна миграциона питања између Републике Србије и других земаља су регулисана билатералним споразумима, на пример она питања која се тичу реадмисије са сваком државом чланицом ЕУ.

Органи власти у Републици Србији су укључили организације цивилног друштва (ОЦД) у активности које се односе на израду законодавства и координацију. Влада Републике Србије основала је посебну Канцеларију за сарадњу са цивилним друштвом 2011. године како би олакшала учешће ОЦД у законодавном процесу заједно са органима власти. Такође, Влада Републике Србије преко Привредне коморе укључује и приватни сектор у спровођење миграционе политике.

У делу унапређење социо-економске добробити миграната и друштва, области којима се добро управља су свакако те да се страни држављанин могу уписати на студијске програме под истим условима као и домаћи држављанин (према члану 97. Закона о високом образовању). Такође, према Закону о запошљавању странаца (2014) Републике Србије, страни студент може да ради током свог студирања најдуже 20 сати недељно, односно 80 сати месечно.

Србија је чланица мреже ЕНИЦ/НАРИЦ (ЕНИЦ-Европска мрежа центара за информисање у региону Европе; НАРИЦ - Национални центри за информисање о академском признавању у Европској унији) и њене процедуре су усклађене са међународним добрим праксама које ова тела признају. Министарство просвете Републике Србије (Одсек за признавање и потврду школских исправа) је орган надлежан за потврђивање исправа основних/средњих школа или универзитетских диплома.

Србија има успостављене механизме за заштиту странаца који раде у земљи и њених држављана који раде у иностранству. Република Србија је приступила Конвенцији и Протоколу УН који се односе на статус избеглица 2001. године и ратификовала је релевантне конвенције Савета Европе и Међународне организације рада које се односе на миграције. На основу члана 5. Закона о спољним пословима, Министарство спољних послова је надлежно за заштиту интереса Републике Србије, њених држављана и правних лица у иностранству.

Области које се могу унапредити – Република Србија је пре свега земља транзита и земља из које одлазе мигранти, а не постоји дефинисан програм за управљање радним миграцијама. Не постоје посебно успостављени визни програми за управљање радним миграцијама како би се задовољила потражња за одређеним квалификацијама. Закон о странцима (2008) прописује услове за издавање виза типа Д, одобрење привременог боравка и сталног настањења на основу намере подносиоца захтева да ради и доприноси унапређењу социјалних услова у Србији.

Кретања дознака се одвија ван финансијског система и требало би израдити низ практичних препорука са циљем евидентирања долазећих и одлазећих дознака, промовисања коришћења финансијских институција за трансфер новца, смањења такси и подстицања веће конкурентности.

Области којима се добро управља у делу **димензија кризе које се односе на мобилност** - органи власти Републике Србије подстичу заштиту права миграната (укључујући избеглице), као и њихов безбедан повратак у Републику Србију након престанка околности које су узрок њиховог расељавања. Регионални програм стамбеног збрињавања, заједничка иницијатива Босне и Херцеговине, Хрватске, Црне Горе и Републике Србије, представља вишедонаторски програм који настоји да пружи одржива стамбена решења најрањивијим избеглицама и расељеним лицима након сукоба из периода 1991 - 1995 на територији бивше Југославије.

У случају катастрофа, државни органи могу да користе неколико врсти комуникационих система како би обавестили становништво, укључујући ТВ канале, национални радио и СМС поруке.

Комесаријат за избеглице и миграције координира хуманитарном помоћи за све мигранте. Невладине организације су генерално директно укључене у расподелу хуманитарне помоћи, док су међународне организације укључене у њихово праћење и имају активну улогу у обезбеђивању и финансирању хуманитарне подршке. Хуманитарна помоћ се пружа без обзира на миграциони статус.

Република Србија има 69 амбасада и 23 конзулата у иностранству и конзуларна помоћ је загарантована за све држављане који живе у иностранству. Држављанин Републике Србије има обавезу да обавести релевантну међународну мисију када се сели у иностранство.

У другој половини 2015. године, у Србији је нагло порастао број мигранта и тражилаца азила који су ушли у земљу. Како би припремила адекватан одговор, Влада је усвојила План реаговања у коме су идентификовани надлежни органи, организације и институције, као и њихове области рада у случају брзог повећања броја миграната и тражилаца азила у земљи. Овај план укључује мере и активности које треба предузети, као и људске, финансијске и друге ресурсе неопходне за обезбеђивање хитног смештаја и неометаног приступа правима. План реаговања се редовно ажурира према потребама.

Области које се могу унапредити – Република Србија нема стратегију која се бави променом животне средине и климе. Нацрт такве стратегија се припрема уз подршку ЕУ у оквиру пројекта „Стратегија климатских промена са акционим планом“. Поред тога, национална Стратегија управљања миграцијама се не односи на миграциона кретања проузрокована негативним утицајима деградације животне средине и климатском променом.

Влада је 2011. године усвојила Националну стратегију заштите и спасавања у ванредним ситуацијама. Међутим, нема конкретних одредби о одговору на расељавање које је последица катастрофе. Такође, Република Србија нема план за ванредне ситуације у складу са којим би управљала обимним кретањима становништва у кризном периоду. Међутим, таква потреба је препозната у Стратегији националне безбедности (2009).

Области којима се добро управља, а тичу се **обезбеђивања услова да се миграције одвијају на безбедан, уређен и достојанствен начин** - одређен је орган који је надлежан за интегрисану контролу и безбедност границе (то је Управа граничне полиције у оквиру Министарства унутрашњих послова). Управа граничне полиције остварује своје надлежности преко различитих одељења у њеном саставу: Одељења за границу, Одељења за странце, Одељења за сузбијање прекограничног криминала и криминалистичко-обавештајне послове, затим Одсека за међународну сарадњу и Дежурног центра. На локалном нивоу, Управа граничне полиције обавља контролу прелажења државне границе преко својих 40 станица граничне полиције (регуларни гранични прелази).

Република Србија је предузела мере за борбу против трговине људима успостављањем Центра за заштиту жртава трговине људима, именовањем Националног координатора за борбу против трговине људима и усвајањем Стратегије превенције и сузбијања трговине људима за период 2017 - 2022. Центар за заштиту жртава трговине људима је установа социјалне заштите и објављује статистичке податке на месечном нивоу, као и годишње извештаје о раду. Подстиче

се и подржава међуресорна сарадња и сарадња између државних актера (различитих органа правосуђа, полиције и установа социјалне заштите) и НВО.

Постоји 18 сталних и привремених прихватних центара за тражиоце азила и миграната (центри за азил: Бања Ковиљача, Крњача, Боговађа, Сјеница и Тутин; прихватни центри: Прешево, Врање, Димитровград, Босилеград, Пирот, Обреновац, Суботица, Сомбор, Кикинда, Принциповоц, Адашевци, Бујановац, Дивљани). Детаљне информације су доступне на вебсајту Комесаријата за избеглице и миграције.

Области које се могу унапредити - тренутно не постоји свеобухватан систем који обезбеђује да ће имиграциони органи бити упозорени када лица прекораче период боравка за који су добили визу. Међутим, полицијски службеници могу да одреде, од случаја до случаја, да ли је неко лице заиста остало дуже од периода за који му је одобрен боравак тако што ће анализирати евиденције релевантне за сваки случај појединачно (путне исправе, сваки биометријски податак добијен пре или током уласка у земљу, итд).

Прилог 1: Листе табела, графикана и карата

Табеле

Табела 1: Издате визе у 2017. години према држављанству и полу подносиоца захтева за визу, Извор: Министарство спољних послова

Табела 2: Прекогранична покретљивост у Републици Србији у 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 3: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2016. и 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 4: Најбројнија имигрантска популација у Републици Србији у 2016. и 2017. години, према држављанству и полу, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 5: Лица којима је издато одобрење за привремени боравак први пут, према држављанству у 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 6: Одобрења привременог боравака издата први пут према основи одобрења, 2016. и 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 7: Одобрења привременог боравака на основу рада издата први пут 2016. и 2017. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 8: Одобрења привременог боравака на основу спајања породице издата први пут, 2016. и 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 9: Одобрења привременог боравака по основу школовања издата први пут, 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 10: Одобрења привременог боравака издата први пут према полу, за 2016. и 2017. годину, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 11: Одобрења привременог боравака важећа на крају 2017. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 12: Одобрења привременог боравака важећа на крају 2017. године, према основи одобрења, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 13: Странци стално настањени у Републици Србији у 2017. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 14: Странци стално настањени у Републици Србији према основи настањења у 2016. и 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 15: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2017. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 16: Број издатих радних дозвола странцима са привременим бораваком у 2017. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 17: Број издатих радних дозвола странцима са сталним бораваком у 2017. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 18: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2017. године, према држављанству

Табела 19: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2017. године, према старости Извор: НСЗ

Табела 20: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2017. године, према образовању, Извор: НСЗ

Табела 21: Странци који су се пријавили на евиденцију НСЗ у 2017. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 22: Странци са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања, на крају 2017. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 23: Новопримљени држављани Републике Србије у 2017. години, према претходном држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 24: Држављани Републике Србије који су у 2016. години регистровани као

новопристигли имигранти у европским земљама које достављају податке Еуростат-у

Табела 25: Лица чији је улазак у Републику Србију одбијен, према држављанству и разлогу одбијања у 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 26: Број лица којима је изречена мера отказа боравка у 2016. и 2017. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 27: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према држављанству, 2017. година, Извор: Министарство правде

Табела 28: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према старости, 2017. година, Извор: Министарство правде

Табела 29: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према разлогу удаљења, у 2017. години, Извор: Министарство правде

Табела 30: Држављани других држава и лица без држављанства којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела, према старости, 2017. година, Извор: Министарство правде

Табела 31: Број остварених добровољних повратака у земље порекла у 2017. години, Извор: ИОМ

Табела 32: Жртве трговине људима према држављанству, 2016. и 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 33: Жртве трговине људима према полу и старости, 2016. и 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 34: Жртве трговине људима према врсти експлоатације и полу, 2016. и 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 35: Приказ формално идентификованих жртава трговине људима према врсти експлоатације, узрасту и полу, 2017. година, Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 36: Приказ структуре идентификованих жртава трговине људима у односу на земљу експлоатације и узраст, 2017. година, Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 37: Број пресуда против лица која су починила трговину људима изречених у 2016. и 2017. години, према врсти пресуде, Извор: Министарство правде

Табела 38: Број лица која су осуђена за кривично дело трговине људима, према старости, 2017. година, Извор: Министарство правде

Табела 39: Лица која су изразила намеру да траже азил у Републици Србији у 2017. години према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 40: Исказане намере да се тражи азил према месту изражавања намере, 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 41: Број поднетих захтева за азил према држављанству, 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 42: Првостепене одлуке о захтевима за азил према врсти одлуке у 2016. и 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 43: Захтеви за реадмисију према држави, полу и старости повратника у 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 44: Сагласности на захтеве за враћање држављана Републике Србије према Споразумима о реадмисији у 2017. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 45: Број повратника по основу Споразума о реадмисији за 2017. годину у зависности на ком граничном прелазу су регистровани, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 46: Број повратника евидентираних у Канцеларији за реадмисију по полу, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 47: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према држави из које су враћени, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 48: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према старости, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 49: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према радном статусу, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 50: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према образовном статусу, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 51: Листа показатеља за праћење реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији у Републици Србији, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 52: Избегличка популација у Републици Србији према држави порекла, 2016. и 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 53: Избегличка популација у Републици Србији према старости, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 54: Број избеглица по окрузима у Републици Србији, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 55: Број интерно расељених лица по окрузима у Републици Србији, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 56: Расељена лица која су се вратила у АП Косово и Метохију према општини повратка, полу и старости у 2017. години, Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 57: Расељена лица која су се вратила на АП Косово и Метохију у 2017. години – према општини и начину повратка, Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 58: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2017. године, према типу насеља и полу, Извор: РЗС

Табела 59: Упоредни преглед досељеног и одсељеног становништва у Републици Србији према полу, 2016. година, Извор: РЗС

Табела 60: Мигрантско становништво према типу насеља и полу, 2016. година (унутрашње миграције), Извор: РЗС

Табела 61: Мигрантско становништво по полу, 2016. година (унутрашње миграције), Извор: РЗС

Табела 62: Мигрантско становништво према старосним групама у Републици Србији, 2016. година (унутрашње миграције), Извор: РЗС

Графикони

Графикон 1: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2017. године, према основу одобрења, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 2: Захтеви за реадмисију према полу повратника, 2017. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 3: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према националности, 2017. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције